

MAGAZIN SAVEZA BANJALUČANA U ŠVEDSKOJ / MAGASIN UTGIVEN AV RIKSFÖRBUNDET BANJALUKA I SVERIGE

Š E H E R

BANJA LUKA

ŠEHER BANJA LUKA - Broj 56 - JULI-AUGUST - 2018. - MOTALA - GODINA IX

„Vezeni most“, izbori, susret u Orebru...

Poštovani čitaoci, dragi prijatelji

Vjerujem, da ste se uspjeli odmoriti tokom proteklog ljeta, koje je bilo promjenljivo, i vremenski, a još više „politički“. Mnogi su se, po običaju, odlučili na put ka jugu, kraj svojih zavičajnih rijeka ili kraj mora. A ovog ljeta dosta juga je bilo i na sjeveru, u Švedskoj i mnogim evropskim državama paklene vrućine, nezapamćene. Ni takve vremenske prilike nisu mogle spriječiti vrijedne članove našeg Saveza Banjalučana da se i ove godine angažuju u pripremi i realizaciji tradicionalnog „Vezenog mosta“ pomažući Zajednici udruženja građana Banjaluke da nam i ovogodišnja manifestacija uljepša ljeto i boravak u zavičaju. Uprkos velikim ekonomskim problemima, nedovoljnoj pomoći grada i pomenutim vremenskim (ne)prilikama, možemo biti ponosni na ostvarene rezultate, jer treba imati u vidu da je manifestacija održana uz stvarno ogromne poteškoće. Ipak, naša udruženja u Švedskoj su još jednom pokazala izuzetnu solidarnost i razumijevanje i svojom materijalnom podrškom omogućila da se sve planirane aktivnosti i obaveze ostvare na opšte zadovoljstvo.

U našem gradu, kao uostalom u cijeloj domovini, burna je politička situacija. Slušam neki dan na TV RS-a, Premijera RS-a koji je u trosatnoj emisiji toliko blatilo državu u kojoj je rođen i u kojoj je postao predsjednik jednog entiteta, da se čovjek mora zapitati otkud tolika mržnja i pri pomenu Bosne i Hercegovine. Milorad Dodik je uporan u negiranju BiH i genocida u Srebrenici, opoziciju naziva izdajnicima i poltronima, a sanja da RS i Srbija budu jedna zemlja. Davanje tolikih populističkih izjava, formulacija i opasnih obećanja u predizbornoj kampanji ima za cilj destabilizirati BiH i sebe proglasiti zaštitnikom i spasiocem srpskog naroda. I sve to uprkos protivljenju mnogih razumnih građana i političara i mnogih ambasadora u BiH i svjetske javnosti. Dokle će to ludilo u domovini trajati, vidjećemo.

Čekaju nas oktobarski lokalni izbori i zanimanje za njih u dijaspori je veoma „mlako“, slabašno. Ljudi su umorni od čestih izbora koji ništa do sada nisu promijenili nabolje. Na vlasti su dugo godina iste stranke i ista lica, a napretka nema. Ali naša građanska dužnost je da glasamo i već su mnogi od vas, koji ste se prijavili za glasanje, dobili na kućne adrese, poštom, glasačke listiće sa imenima kandidata. A u brojkama to izgleda ovako. Na ovogodišnje izbore iz dijaspore se prijavilo više od 80.000 građana, a pravo za glasanje dobilo je njih 77.814. Za nas Banjalučane je još poraznije da će samo nas 2547 dobiti glasačke listiće na kućnu adresu.

I, na kraju, da vas sve pozovem na 24. tradicionalni susret Banjalučana koji će se održati 13. oktobra u prelijepom gradu Orebru. Dobro nam došli!

Na ovoj stranici možete čitati sve dosadašnje brojeve „Šeher Banje Luke“.

<http://issuu.com/savezbl>

Vaš urednik
Mirsad Filipović

OSNOVAN/GRUNDAT 2009.

Izdavač/Utgivare

SAVEZ BANJALUČANA U ŠVEDSKOJ
RIKSFÖRBUNDET BANJALUKA I SVERIGE

ISSN 2000-5180

**Glavni i odgovorni urednik/
Chefredaktör och ansvarig utgivare**

Mirsad Filipović

Urednik/Redaktor

Goran Mulahusić

Grafička obrada/Grafisk arbete

Gunić Zlatan, Art-studio EMMA

Lektor/Korrekturläsare

Ismet Bekrić

Blagajnik-Ekonom/Kassör-Ekonom

Zlatko Avdagić

Redakcija/Redaktion

Goran Mulahusić
Enisa Bajrić
Fatima Mahmutović
Ozren Tinjić
Nedžad Talović

Dopisnici/Korrespondenter

Ismet Bekrić (Slovenija)
Mišo Vidović (BiH)
Radmila Karlaš (BiH)
Mersad Rajić (Kanada)
Ljubica Perkman (Njemačka)
Reuf Jakupović (Švedska)
Dr Severin D. Rakić (Australija)
Dinko Osmančević (BiH)

Adresa redakcije/Redaktionens adress

Šeher Banjaluka,
Luxorgatan 12, 591 39 Motala
Telefon: +46(0) 739 872 284
Internet: www.blsavez.se
E-post: mirsad.filipovic@hotmail.com

List izlazi dvomjesečno

Godišnja pretplata:
6 brojeva 150 SEK plus poštarina

Pretplata i reklame

+46(0) 73 98 72 284
E-post: mirsad.filipovic@hotmail.com
Rukopisi, crteži i fotografije se ne vraćaju

Štampa/Tryck

NIGD "DNN" Banja Luka

Naslovna strana

Branko Babić

"Vezeni most 2018."	4
Reportaža: Zajednička misija.....	10
Ministar naš nasušni.....	14
Izbori 2018.	15
Alija Sirotanović: Simbol ljudskog vremena.....	16
Preneseno od drugih: Politička zloupotreba sporta.....	18
Mesud Mulaomerović: Veličina i dobrotu.....	20
Intervju: Dragan Bursać, novinar.....	22
Sjećanje: Na presjeku civilizacijskih krugova.....	24
Top lista kapitalista.....	26
Intervju: Suzana Sekulović Kadirić.....	28
Kolaž.....	30
Feljton: Legenda o mezaru.....	32
Zdravko Rađenović: Zlato u grudima.....	36
Probuđena košarkaška raja.....	38
Intervju: Vasvija Dedić Bačevac.....	40
I novinare ubijaju zar ne.....	42
Muzika u očima Slobodana Rašića.....	44
DIJABIH: Prijateljstvo pod koševima.....	46
In memoriam: Edhem Trako.....	48
Opasne igre.....	52
Čvaka.....	54
Vicevi.....	56

str.4

Reportaža:

"Vezeni most 2018."

str.20

Mesud Mulaomerović

str: 44

Muzika u očima Slobodana Rašića

str. 26

Top lista kapitalista

Gost Vezenog mosta bio je i Ramiz Salkić, potpresjednik Republike Srpske

Rasim Dizdarević, predsjednik Organizacionog odbora

LUK LJUBAVI DA NIKO NIJE DOV

- Cvjetovi sjećanja u vrbaskoj vodi
- Stihovi u vrtu pjesnikinje
- Sa piscima i knjigama
- Nagrada »Nasiha Kapidžić Hadžić
- Vezeni most« Ranku Risojeviću
- Svjetlost ljubavi koja nikad nije zgasnula...

Foto: Muharem Sitnica-Sića, Slobodan Rašić Bobara, Mišo Vidović i Mirsad Filipović

Susret Banjalučana »**Vezeni most**«, već petnaesti, jubilarni, održan od 13. do 17. jula 2018., bio je, kao i dosad, u znaku muzike, književne riječi, boje i sporta. Nedostatak sredstava i slaba podrška ovoj manifestaciji, ovom druženju Banjalučana u svome gradu, učinili su da program nije mogao okupiti više stvaralaca iz drugih sredina, ali je ipak, iako uglavnom oslonjen na »domaće snage«, entuzijaste i zaljubljenike u svoj grad, bio zanimljiv i raznovrstan.

Pisci su predstavili svoje nove knjige, a »izašli« su i sa stranica novih Banjalučkih žubora i novog broja magazina »Šeher Banjaluka«.

Muhamed Kulenović sa poklonom Saveza Banjalučana

I SPOZNAJE VOLJAN SAM SEBI

Banjalučki slikari su svojom izložbom u malom salonu Banskog dvora ponovo poručili bojom – da »Gradimo mir zajedno«, a poslije »Ode radosti« u dane druženja uvela nas je radost pjesme »uz prim i orkestar Zdravka Čosića«. Pozdravne riječi brojnim Banjalučanima uputio je prvo, predsjednik Organizacionog odbora Rasim Dizdarević, te predsjednik Saveza Banjalučana u Švedskoj Mirsad Filipović. Pjesmom, sevdalinkom, u organizaciji BZK »Preporod« iz Zenice sa voditeljem Halidom Kobićem i vokalnim solistima: Senadom Alićem, Eminom Sinanović, Murisom Šarićem, Emom Džaferović, Aminom Bajramović i Hudžeima Terzić. Iznaneđenje večeri je bila poznata interpretatorka izvorne sevdalinke, Nusreta Kobić. Goste iz Zenice pozdravio je, i zahvalio im se na podršci Vezenom mostu, koordinator Elvir Mujičić, a u ime BKZ Preporod predsjednica Amna Sofić se zahvalila na pozivu i saradnji.

Tako je završeno je ovogodišnje julsko druženje, još jedan »Vezeni most«, koji je usprkos svim teškoćama i nerazumijevanjima (na svečanom otvorenju izostala je i pozdravna riječ predstavnika Grada Banjaluke) ipak uspješno »premostio« još jedan zajednički juli u rodnom gradu.

ŽUBOR RIJEČI: Pjesnička riječ je prvo zažuborila u Gornjem Šeheru, kraj mosta s kojeg smo predajući cvjetove vrbaskoj vodi oživjeli zajednička sjećanja na civilne žrtve rata i one koji su nas napustili u ovim godinama daljina i povrataka. Ova sjećanja žive, da se ne bi ponovilo zlo – zajednička je metafora koja zrači u kazivanju Atifa Turčinhodžića, i u stihovima Sabahete Hadžikadić, Ismeta Bekrića i Mustafe

Pozdravio prisutne: Mirsad Filipović

Odlični Moderator Nebojša Kuštrinović i profesionalni Ansambl Zdravka Čosića su priredili nezaboravno veče

Bajagilovića, te u raspjevanim glasovima žena iz hora »Safikada«.

Žubor riječi nastavio se, dan kasnije, u dvorištu rodne kuće pjesnikinje Nasihe Kapidžić-Hadžić, prilikom polaganja cvijeća na spomen ploču sa koje nas stihovi pozivaju u »grad od lišća«, da bismo korakom lakim prešli »vitki vezeni most«. Pjesnikinja Enisa Osmančević Čurić, prva dobitnica nagrade »Nasiha Kapidžić Hadžić – Vezeni most«, posvetila je stihove »pletisanki« koja je »otišla da nabere zvijezda«, a te zvijezde sada i u sumornim, nostalgичnim vremenima svijetle u nama. Nasihina sestra Beba Kapidžić, poznata likovna pedagoginja i umjetnica, rekla je da uspomene na lirsku vezilju ne žive samo u ovom ambijentu kraj Vrbasa, nego i u spomen-sobi u kojoj brojne knjige, dokumenti i predmeti podsjećaju na jedno čudesno banjalučko vrijeme, i na pjesnikinju koja je tom vremenu udahnula ono najljepše – poetiku trenutka i trajanja.

U omaž pjesnikinji, i »Vezenom mostu«, svoje stihove utkali su i: Šimo Ešić, Enisa Osmančević Čurić, Ranko Pavlović, Ranko Risojević, Muhidin Šarić, Predrag Bjelošević, Vasvija Dedić Bačevac, Sabaheta Hadžikadić, Ismet Bekrić i Jelena Glišić (čija je prva knjiga pjesama za djecu, »Vjetrić nestaško«, nominirana za ovogodišnju regionalnu nagradu »Mali princ«).

PISCI I KNJIGE: Iz »bašte pjesnikinje« pisci su se zatim preselili u vijećnicu Banskog dvora, da – i uz glazbeni ugođaj koji nam je podario pijanist i kompozitor Braco Skopljak - predstave svoje nove knjige i utkaju svoje literarne riječi u zajedničko listanje nove, već dvadesete, knjige »Banjalučkih žubora« i magazina Saveza Banjalučana Švedske »Šeher Banjaluka«.

»Raduje nas, da magazin Šeher Banjaluka nije samo glasilo Banjalučana u Švedskoj, i Skandinaviji, nego je istinski vez naših sugrađana i drugih čitalaca širom svijeta, i jedan od mostova između dijaspore i rodnog grada«, rekao je urednik Mirsad Filipović, predstavljajući nove brojeve i neke od saradnika koji su te večeri bili u vijećnici – Enisu Osmančević Čurić, Ranka Risojevića, Eneu Hotić,

Vida Vukelića, Idriza Saltagića, Sabahetu Hadžikadić, Seada Mulabdića, Uglješiu Kesića.

»Iako prognani, iako rasuti i udaljeni, mi se nismo odrekli svoga grada, svojih korijena, svojih sjećanja, tražeći i čuvajući u njima one svjetlije boje i odsjaje, ono svjetlo u nama«, naglasio je Ismet Bekrić, uvodeći prisutne u tekstove dvadesete jubilarne knjige »To svjetlo u nama«, koji su bili najljepši uvod i u predstavljanje novih knjiga naših autora: romana »Beskućnik« Ranka Risojevića, iz njegove »Banjalučke trilogije«, knjige pjesama Ranka Pavlovića »Plavet«, izbor iz poezije za djecu Predraga Bjeloševića »Kovrdžava tačka«, poetskog prvjenca Elvire Krupić Šamljia »U sjeni uspomena«, knjige priča Denisa Dželića »Svijet kao predstava«, druge pjesničke zbirka Mustafe Bajagilovića »Zagrljaj sjećanja« i drugog izdanja prve knjige pjesama za djecu Ismeta Bekrića, »Jutro tate Mrguda«, objavljene prije punih 50 godina u sarajevskoj »Svjetlosti«.

Susret sa piscima i knjigama bio je prava prilika i za susret sa izdavačkom kućom »Bosanska riječ« iz Tuzle, i njenim urednikom Šimom Ešićem, koji je u nizu izdanja autora iz Banjaluke i sa ovog područja spomenuo i više novih naslova dobitnika nagrade »Nasiha Kapidžić Hadžić – Vezeni most«, među kojima i dva najnovija: »Bajka o gavranu Gaku« Muhidina Šarića i »Čarobno zrno« Ismeta Bekrića. I ovogodišnji dobitnik ovog značajnog književnog priznanja, Ranko Risojević, objavio je više naslova u »Bosanskoj riječi«, između ostalih roman »Sestre i drugarice« i knjigu priča za djecu »Dječaci sa Une«.

PJESME ZA SAFIKADU: Književni program, oslonjen uglavnom na domaću riječ, sklopio je svoje »pjesničke stranice« na mjestu poezije i ljubavi – kraj Safikadinog kamenog biljega, na mjestu na kojem je, prema legendi, pokopana jedna djevojka koja je, kako napisao Irfan Horozović u svome zapisu, zbog nesretne ljubavi »obgrlila top« što je svakodnevnim pucnjem sa starih zidina tvrđave označavao vrijeme. Vrijeme koje je sada stalo i ušlo u legendu o jednoj banjalučkoj ljubavi.

Tog banjalučkog ljetnog predvečerja, a bio je 16. juli 2018., kraj

Safikadinog kamenog sarkofaga, sa kojeg se »izvija uvis svjetlost svijeća«, okupili su se Banjalučani, svih vjera i pogleda, da još jednom kažu kako je ovo grad ljubavi, a ne mržnje, i kako se ovdje putevi prepliću, a ne završavaju i utapaju samo u jedan, sebi dovoljan. Bili su tu i pjesnici, i žene iz hora »Safikada« koje su i zapjevale pjesmu onoj čiji grob »nijedna vlast nije okitila«, onoj koju »nijedna vjera nije prisvojila«, ali i onoj na čijem grobu »svjetlost... nikad nije zgasnila«. Zato je i pjesnikinja Enisa Osmančević Čurić, koja je uz svoje poetske riječi govorila i stihove Mirsada Omerbašića, posvećene Safikadi, pozvala sve prisutne, da svako, na svoj način, molitvom ili šutnjom, oda počast Safikadi, koja je već dugo simbol zajedničkog pripadanja dobroti i ljubavi.

Šahovski memorijalni open turnir „Ahmet Čejvan“, u organizaciji Šahovskog kluba „Ahmet Čejvan“, ponovo je privukao brojne poklonike igre na 64 polja, a pobijedio je internacionalni majstor Vlado Jakovljević. Drugi je bio velemaistor Milan Vukić, a treći Vlado Narančić. Najbolje plasirana žena je bila Mina Karabegović.

U već tradicionalnom programu djecu u gradskom parku „Petar Kočić“, u muzičkom paviljonu, **Dječji studio glume „Roda“** izveo je igrokaz „Vesela ulica“ lutkarsku igru za djecu sa muzičkim numerama, pod vođstvom agilne Nevenke Nene Rodić. Pred stotinjak gledalaca mladi talenti su pobrali velike aplauze.

Ovogodišnje susrete Banjalučana povezali su u "Vezenom mostu" banjalučki vrbaski čamci, naš simbol i naš ponos, jedinstven u ovom dijelu Evrope. Zahvaljujući susretljivosti "Dajak kluba", koga vodi Andrej Zamolo, zaljubljenici u Vrbas imali su prilike osjetiti svu čar i ljepotu ovog rekreacijskog sporta. Vješti dajakaši, uprkos lošijem vremenu, provozali su sudionike od Hadžihivzine sedre do srušenog Zelenog mosta i nazad. Publicitet i reklamu podržao je Mišo Vidović kome na ovaj podršci iskreno zahvaljujemo.

I ovog jula, 14. i 15., održani su tradicionalni turniri u malom nogometu „Banjaluka u srcu“, basket-košarci, odbojci i brännbollu (igra sa drvenom palicom i teniskom loptom, veoma popularnoj igri u Skandinaviji). Na igralištu OŠ „Milan Rakić“ u Novoselji natjecalo se mnogo mladih do 14 godina. Najuspješnijim ekipama, za osvojeno I, II i III mjesto na svim turnirima, predsjednik takmičarske komisije je na svečan način uručio nagrade. Na kraju su podijeljene medalje svim učesnicima i vrijednim volonterima. Sportski dio programa imao je još jednu atrakciju - revijalne **nogometne susrete kadeta i veterana ekipa** „Banjaluka u srcu“ sa ekipama FK „Borac“. Veliki doprinos sportskim događajima dali su Enver Kučuković i Mesud Mulaomerović.

Treba odati priznanje organizacionom odboru, Zajednici građana BL, Savezu Banjalučana, sponzorima i svima koji su svojim doprinosom pomogli održavanje ove, veoma zahtjevne, kulturno-sportske manifestacije. Posebno ističemo zahvalnost Muhamedu Kulenoviću, predsjedniku Zajednice i predsjedniku organizacionog odbora Rasimu Dizdareviću, koji su svojim nesebičnim radom značajno doprinijeli održavanju ovogodišnjeg „Vezenog mosta“. Muhamed Kulenović je za svoj dugogodišnji nesebični rad dobio od Saveza Banjalučana, veoma lijep poklon, umjetnički rad našeg fotografa Gorana Mulahusića.

»Vezeni most«, tako, dobija još jedan luk, onaj najljepši, luk ljubavi i spoznaje da niko nije dovoljan sam sebi.

»Kako je to jednostavno raspoloviti dan i uroniti u nj!«

Uroniti u Grad! Ne samo u ovaj, koji se često i udaljava, nego još više u onaj koji se približava, onaj u nama.

(Prilog Redakcije)

Mnogi građani su bacili cvijeće sa Šeherskog mosta

Okupljanje u Gornjem Šeheru

Pjesničko druženje u Nasihinoj bašti

Književno večer je vodio neumorni Ismet Bekrić

Dragi gosti iz Zenice

Veterani opet pokazali zavidno fudbalsko umijeće

Mladi su dobili zaslužene medalje i diplome

Dajak je jedinstveni banjalučki brend

Ranko Pavlović, Predrag Bjelošević, Muhidin Šarić, Ranko Risojević, Enisa Osmančević-Čurić, Šime Ešić, Muhamed Kulenović i Ismet Bekrić

U prvom planu: Milan Vukić i Veso Milinković

NAGRADA „VEZENI MOST“

Svijet kao ukras a ne prijetnja

Ranko Risojević: »Pjesnički glas koji nikog ne može da povrijedi, jer želi da ga uljepša...«

Krugu pisaca za djecu, dobitnika nagrade »Nasiha Kapidžić Hadžić – Vezeni most«, pridružio se, ovog ljeta, i književnik Ranko Risojević, u čijem bogatom literarnom opusu zrače i njegova djela, napisana za mlade, prije svega poetske prozne knjige »Dječaci sa Une« i »Ivanovo otvaranje«. Tim povodom Risojević je za naš magazin između ostalog zapisao:

»Nasiha je bila pjesnikinja koja svijet gleda kroz svoje tiho biće. Svijet kakav se prostire pred njom kao ukras a ne prijetnja, kao nerazdvojni dio ljudskog krajolika. Svojim pogledom mi taj svijet unosimo u sebe, oplemenjujemo ga tako što on oplemenjuje nas. Zatvorim oči i slušam Nasihin glas, tih polagan, kao leptirov let. On ne može nikoga da povrijedi, jer želi da ga uljepša, da mu pomogne da bude svjestan sebe u bogatom svijetu. Ne prolazi slijep kraj očiju, kao da ona šapuće svakom od nas. I kada ispisuje, kao muzičku partituru, svoju pjesmu u kojoj se životinje ne bore za opstanak nego žive u saglasnosti s plemenitim prirodnim zakonima, ona misli na ljude, kojima se stalno obraća. Kao da im kaže, sasvim tiho, na uho, ne grupi, ne gomili, nego pojedincu, da treba biti bolji, da je svijet ljepši ako si bolji i da je tebi ljepše ako si bolji.

Nagrada „Vezeni most“ kao da je data mojim junacima, koji žive baš tako – u skladu sa prirodom i sa vječnim moralnim zakonom u sebi. Nagrada se uvijek daje djelu, dok je tu pisac, ako je živ, samo prenosnik poruke koju nagrada nosi. A poruka je sasvim jasna – treba biti bolji, uvijek bolji.«

Izložbe

BOJE MIRA

»Ispunimo svoju najveću potrebu, prepustimo se onom bez čega nijedno ljudsko biće ne može, druženju sa bližnjima u Ljubavi!«

Napisao: Ismet BEKRIĆ

I ovog ljeta, u »Vezeni most« su se uz stihove i note uplele i boje – u malom salonu Banskog dvora (Doma kulture) priređena je već tradicionalna izložba banjalučkih likovnih umjetnika, koja je, u petak 13. jula, bila i najljepši uvod u program svečanog otvorenja ove manifestacije kulture, sporta i saradnje. Predstavilo se deset autora, različitih pristupa i tehnika, traganja i dometa, ali istovjetnih opredjeljenja i želja – da umjetnost oplemeni ovaj, često nehumani, svijet i učini ga dostojnim ljudskih bića kojima riječi i dejstva ne polijeću kao žaoke sa »otrovnog jezika« nego kao najljepše poruke i nijanse čudesnih boja i odsjaja iz srca.

»Gradimo Mir!«

Već sam naslov kolektivnog predstavljanja slikara različitih generacija – »Gradimo Mir« - najbolje oslikava želju organizatora, Zajednice udruženja građana Banjaluke i Kulturnog centra Banski dvor, da boje, pa i one tamnijih nijansi, budu u svome ishodištu Boje Mira. A te boje poklonili su nam: Branko Babić, Sonja Bikić, Nebojša Bosnić, Vladislav Dacešin, Biljana Gavranović, Sabaheta Hadžikadić, Ljubica Janjetović, Zdravko Kralj, Marin Milutinović i Alija Sarač. Oni su se tako, kako je naglasio slikar Branko Babić uvodeći brojne posjetioce u ovaj »čudesni vrt«, pridružili pozitivnim silama koje »neprekidno i nezaustavljivo djeluju, a lako ih je prepoznati u djelima Ljubavi i altruizma«.

»Zajednica udruženja građana Banjaluke, koja organizuje Vezeni most, jedna je od mirovnih organizacija i zaslužuje samo pohvalu, jer je u petnaest godina učinila mnogo doprinoseći različitim aktivnostima gradnji Mira«, istakao je Branko Babić. »Jedna od njenih djelatnosti u obimnom programu svake godine je i organizacija izložbi na kojima su dosad predstavljena djela kreativnih duša, i kada bih vam se i danas obratio u njihovo ime, obratio bih se riječima Ljubavi, Tolerancije, Poniznosti, riječima Mira!«

Značaj ove izložbe je u njenim likovnim traganjima i dometima, ali – prema riječima slikara Babića – isto tako i u tome da naučimo cijeniti Život, jer tada svaki njegov trenutak dobija posebnu vrijednost.

»Pokažimo da je moguće slaviti Ljubav i Mir bez rituala, mitinga i lažnog sjaja, jer Mir izvire iz Srca. Mnogo je braće i sestara čija imena ne nose titule, ali čija srca spašavaju planetu«, naglasio je umjetnik i humanista Branko Babić, s porukom: »Udružimo naša srca u najljepšem raspoloženju i Ljubavi, jer samo tako možemo doprinijeti ostvarenju MIRA, samo tako možemo izbrisati sve podjele koje su dovele do neprekidnih krvoprolića i zatvorenosti životne sredine. Spojimo srca ispunjena Ljubavlju i rodiće se ono za šta smo vijekovima klečeći molili u suzama. Ispunimo svoju najveću potrebu, prepustimo se onom bez čega nijedno ljudsko biće ne može, druženju sa bližnjima u Ljubavi!«

Grad slikara

Iako je ovaj novi likovni događaj, i doživljaj, još jednog »Vezenog mosta« pripreman spontano, prepustajući se ličnom izboru i trenutnom nadahnuću svakog umjetnika, on ipak odražava i likovni kontinuitet ovog grada, ove sredine, koja je uvijek prevazilazila lokalno i zavičajno, i težila ka širem, univerzalnom.

Nagrada stigla u prave ruke: Ranko Risojević i Šime Ešić

Nadahnut govor čuli smo od umjetnika i humaniste Branka Babića

»Banjaluka je grad slikara!«

Naznačio je to i književnik Ranko Risojević, u svojoj prigodnoj riječi:

»Od vremena Pere Popovića i Špire Bocarića, ovdje je uvijek bilo talentovanih slikara koji su prenosili svoje znanje mlađima, ali su i pokušavali da prerastu sredinu i vrijeme i da se integrišu u evropske tokove, što nije bilo nimalo lako. Tek pedesetih godina prošlog vijeka odvažila se grupa mladih likovnih pedagoga da promijene u potpunosti pristup umjetnosti, kako onoj što sami stvaraju tako i pedagoškom pristupu obrazovanju đaka u osnovnoj školi. To su bili Alojz Čurić, Dušan Simirć, Enver Štaljo i Bekir Misirlić. Svima njima je bio profesor Božo Nikolić, poznati slikar realističkih pogleda na umjetnost. Ali, ova grupa, prozvana »Četvorica«, kojoj su se kasnije pridružili i još neki mladi slikari, s istim pogledima na svijet umjetnosti, među njima Enes Mundžić, Tomislav Dugonjić i Viktor Majdandžić, išla je drugim, svojim putem. Uticaj Pikasa i uopšte savremene umjetnosti stigao je i u Banjaluku. Kako je tada stigao, tako je i ostao...«

Risojević ističe i umjetnički doprinos slikara koji su otišli iz Banjaluke, poput Mersada Berbera i Kemala Širbegovića, koji su pomicali granice ka svjetskim dometima i promišljanjima. Sve je to nasljeđe koje se ne smije zaboraviti. Jer, »grad ne čine građevine, ma kako impozantne bile, nego ljudi koji su obilježili svoje vrijeme«.

A tom njegovanju duha gradske kulture svoj doprinos daju i autori izložbe »Gradimo mir«. A gdje je više tog duha, tog stvaralačkog ozračja, manje je primitivizma, nacionalizma, zatvorenosti, nespo razuma, a više mira, slobode, međusobnog uvažavanja, prijateljstva, radosti... Svemu tome teži i susret »Vezeni most«. Druženju s bližnjima u Ljubavi! Da se ponovo vratimo poruci koju nam bojom i riječju saopšti slikar Branko Babić. I da joj se neprekidno vraćamo!

Delegati Kongresa

Deveti Kongres dijaspore Bi

ZAJEDNIČKA M

Tekst | Foto: Mirsad Filipović

*Glavni grad Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 7. jula 2018. bio je domaćin devetog Kongresa Svjetskog saveza dijaspore Bosne i Hercegovine, pod nazivom: **Bosna i Hercegovina je (i) naša domovina.** Na ovogodišnjem Kongresu, Savez Banjalučana je predstavljao njegov predsjednik i ujedno autor ovog priloga*

Moderator Kongresa bila je šarmantna Dalila Omerović

H MISIJA

Kasno smo saznali mjesto i vrijeme održavanja Kongresa, pa je bilo teško pronaći članove našeg Glavnog odbora koji bi bili voljni doći u Sarajevo, na ovaj skup dijasporne, održan pod generalnim pokroviteljstvom predsjedavajućeg Predsjedništva BiH Bakira Izetbegovića i uz podršku Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine.

Na otvaranju Kongresa, prisutnima su se obratili predsjedavajući Predsjedništva Bosne i Hercegovine Bakir Izetbegović, ministrica za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine Semiha Borovac, predsjednik Svjetskog saveza dijasporne Bosne i Hercegovine Hasan Šehović i pomoćnik ministra civilnih poslova BiH Suvad Džafić. Bilo je zanimljivo slušati predsjedavajućeg Predsjedništva, koji se u svom desetominutnom izlaganju dotakao mnogih važnih tema, kada su u pitanju Dijaspore, njen značaj i uloga u životu BiH. On je istakao da država mora učiniti više za dijasporu i da postoje kočničari takvih procesa, jer oni koji ne vole BiH ne vole ni njenu dijasporu.

”Otpori su jaki. Vlasti BiH, onaj odgov-

orni dio te vlasti, pokazuje jasno opredjeljenje BiH da se svojoj dijaspori stavi na dispoziciju, da joj pruži neophodnu podršku u ostvarivanju prava u domovini. Prije svega opredijeljeni smo da uspostavimo i konstantno izgrađujemo normativni okvir i institucionalne mehanizme saradnje Bosne i Hercegovine i njene dijasporne, na svim nivoima vlasti a posebno na lokalnom nivou. Cilj nam je da saradnja sa dijasporom postane dio pravnog poretka BiH.”

Predsjedavajući Predsjedništva BiH Bakir Izetbegović je poručio bh. dijaspori da joj treba pružiti veću podršku u ostvarivanju prava u zemljama u kojima živi, kroz bilateralnu saradnju sa tim zemljama i uspostavljanje i jačanje predstavničkih tijela, a da

posebnu pažnju treba posvetiti podršci u očuvanju maternjeg jezika, kulture i identiteta naroda i narodnosti BiH. Od dijasporo očekujemo proaktivan pristup, inicijative i prijedloge u vidu konkretnih projekata i programa.

”Kao što postajete sve značajniji akteri u političkom, ekonomskom, obrazovnom, sportskom, kulturnom životu zemalja u kojima sada živite, od vas očekujemo da se na isti ili sličan način uključite u procese u svojoj domovini Bosni i Hercegovini. Vi posjedujete ljubav prema svojoj domovini, ali i znanja, vještine, vrijedne informacije, finansijski i društveni kapital, posjedujete iskustvo koje ste prikupili u razvijenim zemljama svijeta, pa vas pozivamo da zajednički gradimo i unapređujemo Bosnu i Hercegovinu sve dok ona ne dosegne standarde zemalja iz kojih nam dolazite”, istakao je dalje Izetbegović, pozivajući dijasporu da postane partner u izgradnji Bosne i Hercegovine, moderne, evropske države, gdje će svako na svakoj njenoj stopi, svaki njen građanin, bez obzira na vjeru i naciju, biti ravnopravan i zadovoljan, te naglasio da su to su procesi koji će trajati godinama, pa i decenijama, i

koji će zahtijevati strpljivost i istrajnost.

U svom kraćem izlaganju Hasan Šehović, predsjednik Svjetskog saveza dijasporo BiH, izrazio je zadovoljstvo saradnjom s Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice, koje ima i Sektor za iseljništvo, posebno od dolaska ministricice Semihe Borovac.

”Želimo poslati svim Bosancima i Hercegovcima poruku da je, bez obzira koliko smo daleko, naše srce tu i da smo tu prisutni, ne samo turistički, nego želimo da se vežemo s institucijama, s nevladinim organizacijama, sa svim subjektima s kojima možemo ostvariti saradnju”, rekao je Šehović, nadajući se da će politika za iseljništvo, koja je usvojena na Vijeću ministara BiH, pomoći u realizaciji projekata koje će pripremati SSD BiH. Onda je nastavio sa interesantnim podacima o ulaganjima dijasporo u svoju domovinu.

”Okolo dva miliona naših ljudi živi u 54 različite zemlje svijeta. Ne znamo tačan podatak kolika su direktna ulaganja, ali prema zvaničnim podacima Centalne banke BiH oko tri milijarde konvertibilnih maraka dođe u BiH samo iz neposrednih doznaka iz dijasporo, a smatra se da je taj iznos i duplo veći računajući i neposrednu potrošnju ljudi koji

žive izvan BiH tokom boravka u domovini. Međutim, nećemo da se zadržimo na tome. Hoćemo da to bude tretiran kapital, da se osnuju investicioni fondovi kako bismo i mi bili dio tih fondova, kako bi se pratili investicioni projekti u BiH i na taj način bi ušli u ekonomiju BiH.”

U svom obraćanju Ministrica za ljudska prava i izbjeglice BiH Semiha Borovac je istaknula da Ministarstvo koje vodi radi sve da bi stvorilo uslove kako bi BiH ostvarila najbolju saradnju sa svojom dijasporom. Dva miliona ljudi boravi van svoje države, i mi smo postali svjesni potencijala koji dijaspora ima. Rukovodeći se tim, na Vijeću ministara BiH smo prošle godine usvojili Politiku saradnje sa iseljništvom. Istaknula je važnost dijasporo, osim doznaka, u naučnom i stručnom potencijalu. Mi te potencijale želimo da usmjerimo u BiH i to nam je obaveza.

U radnom dijelu Kongresa održana su dva okrugla stola: Uloga dijasporo u ekonomskom razvoju Bosne i Hercegovine i Očuvanje identiteta, kulture i jezika građana Bosne i Hercegovine u dijaspori.

Učesnici Okruglog stola Biznis grupe Sv-

Visoke zvanice u prvom planu

jetskog saveza dijaspore Bosne i Hercegovine - dr.sci. Anes Cerić SSD BiH, Maida Bećirović – FIPA, Mirsad Jašarspahić, Privredna/gospodarska komora Federacije BiH, Suad Bešlić, predstavnik privrednika iz dijaspore ulagača u BiH, Mr. Sulejman Tabaković, dipl.pravnik i Sanel Jakupović, BHdiaFor - u svojim izlaganjima razmatrali su stanje i perspektive razvoja ulaganja i poslovne saradnje bosanskohercegovačke dijaspore sa relevantnim strukturama u Bosni i Hercegovini.

Učesnici okruglog stola o temi „Očuvanje identiteta, kulture i jezika građana Bosne i Hercegovine u dijaspori“ - Haris Halilović, SSD BiH, Fatima Veladžić, Švedska i Muhidin Čolić, Institut za jezik UNSA - prezentirali su rad dopunskih škola u Njemačkoj, Švedskoj i Danskoj. Pozdravljeni su napori institucija vlasti u BiH vezani za štampanje udžbenika za dopunsku nastavu djece u iseljeništvu od 5. do 9. razreda, ali je istaknuto da je potreban i daljnji angažman kako bi se ova oblast regulirala.

Ostalo je veoma malo vremena za diskusiju u radnom dijelu Kongresa, tako da se samo njih nekoliko javilo za riječ, među njima i ja. Postavio sam nekoliko pitanja na koje su mi odgovorili ministrica Borovac i predsjednik Šehović. Radni materijali su usvojeni jednoglasno, a izabrano je novo, u većini staro, rukovodstvo. Za predsjednika

ponovo je izabran Hasan Šehović (Turska), a za potpredsjednike Hamdija Malić (Hrvatska) i Tamara Smajlović (Italija).

Novoimenovani članovi Glavnog odbora SSD BiH su: Hasan Šehović (Turska), Ahmet Kemal Baysak (Turska), Muhamed Siranović (Engleska), Almir Balihodžić (Austrija), Dženan Nović (Norveška), Jasmin Bajrić (Švedska), Edin Hajder (Danska), Benjamin Heleg (Danska), Željka Šećerbegović (Danska), Nedžad Solunović (Njemačka), Safet Alispahić (Australija), Hamdija Malić

(Hrvatska), Hajrudin Isović (Njemačka), Tamara Smajlović (Italija), Kerim Dizdar (Slovenija), Jasmin Halkić (Kanada) i Željko Javor (Holandija).

Sve u svemu, ni ovaj Kongres nije donio neke velike pomake kada je u pitanju odnos države prema dijaspori, a kao i na prošlim naimanje vremena je posvećeno samom radu i djelovanju SSD te prisutnim delegatima. Ne mogu a da ne primijetim, nažalost, da još uvijek brojna banjalučka dijaspora nema svoga predstavnika u organima SSD-a.

Učesnici okruglog stola Očuvanje identiteta, kulture i jezika

Učesnici Okruglog stola Biznis grupe

Foto: Goran Mulahusić

Obrazovni „upad“

Ministar naš nasušni!

Ili: Maleševićeva „avantura“ koja duboko zadire u suverenitet i integritet BiH.

Piše: Edin OSMANČEVIĆ

Vjerovatno se starije generacije sjećaju kako je započeo raspad Jugoslavije? Upadom Srbije u platni promet bivše SFRJ, u ljeto 1990. godine, Miloševićeve štamparije novca radile su bez prestanka, dan-noć. Uspio je Milošević da toliko našampa para, da je njemačka marka, koja je vrijedila 7 dinara, skočila na 11,5 a u oktobru iste godine na 13 dinara. Srbija je zatim na neustavan način mijenjala Ustav, ukinuvši autonomiju Vojvodini i Kosovu a njihove predstavnike zadržala u Predsjedništvu bivše SFRJ.

Nešto slično se danas dešava upadom Republike Srbije u obrazovni sistem Bosne i Hercegovine.

Od septembra učenici osnovnih škola u Republici Srpskoj i Srbiji, kako Dane Malešević, ministar prosvjete i kulture RS-a najavljuje, učice po usaglašenim nastavnim planovima i programima nacionalnu grupu predmeta, odnosno srpski jezik, istoriju, geografiju, odnosno poznavanje prirode i društva u nižim razredima. Svima je jasno da ova Maleševićeva avantura duboko zadire u suverenitet i integritet BiH, prikrivena plaštom paralelnih odnosa sa Republikom Srbijom. Na stranu to što će se iz budžeta BiH odvajati pozamašan novac za nabavke udžbenika iz Republike Srbije.

Dane Malešević, kao i njegovi mentori, smatraju da će Bosanci i Hercegovci olako prihvatiti velikosrpske teze „da srpski narod bez obzira gdje on bio treba da uči isti jezik, istoriju, geografiju jer se radi o istom narodu, ista mu je istorija, govori istim jezikom i normalno je da nastavni planovi i programi za djecu u osnovnim školama trebaju biti isti“? Nije Dane Malešević slučajno zalutao na mjesto čovjeka najodgovornijeg za obrazovanje, prosvjetu i kulturu u manjem bh.entitetu. Dane je oličenje Krležine izreke „ Tko je propao na svim životnim poljima, preostaje mu još bavljenje poezijom i politikom“. Namjenski postavljen, po političkom zadatku sprovođenja Dodikove antibosanske politike uspio je da nam pokaže koliko je nesposoban i glupo zadržt. Uspio je Dane da uništi budućnost mladih generacija i zavije ih u crno politikom zaglupljivanja i nazadovanja. U paralelnom svijet iluzija u kome on, Dodik i Cvijanovička žive a niko to ne vidi; otvaraju se nove osnovne škole, mladi se vraćaju iz inostranstva jer kvalitet obrazovanja nije nigdje kao kod nas, nigdje ni traga od bijele kuge tako da nam prirodni pri-raštaj puca od sreće.

Profil „ministara po profesiji i branitelja srpstva“ nepogrešivo je skanirao, pred svoju smrt 1992. godine, legendarni Koča Popović. Pa onda da zaključim ovaj tekst njegovim komentarom;

„Bašibozluk, bagra i brabonjci ustali da obnove Dušanovo carstvo. Srbi su samo protiv onoga ko bi hteo da ih makar malo opameti, a oduševljeno kliču svakome ko ih još više zaglupljuje, unazađuje i unesrećuje. Žalosno je što su Srbi u civilizacijskom i kulturnom pogledu ostali na nivou na kome su bili pre sto godina. Oni nisu u sukobu sa svetom, već sa samima sobom, vraćajući se na šajkaču i opanak iz kojih su jedva izašli. Bio sam i ostao Srbin, ali nisam bolesna zadribanda i Srbenda. Takvi su izdali i osramotili srpski narod i narugali se njegovoj slavnoj istoriji.“

Na Općim izborima 2018. godine biće korištene nove transparentne glasačke kutije

Sarajevo, 31.08.2018.godine – Danas je u Sarajevu održana ceremonija primopredaje novih transparentnih glasačkih kutija između Centralne izborne komisije BiH i Misije OSCE-a u BiH. Dr. Irena Hadžiabdić, predsjednica Centralne izborne komisije BiH je tom prilikom naglasila: „Prvi put na izborima u Bosni i Hercegovini, zahvaljujući naporima Centralne izborne komisije BiH i našim prijateljima donatorima, biće korištene transparentne glasačke kutije. Za oko 5.500 biračkih mjesta osigurano je 10 000 novih glasačkih kutija. Osigurani su i posebni sigurnosni pečati za kutije (ukupno 60 000 pečata).“ Prema riječima dr. Hadžiabdić transparentne glasačke kutije povećavaju povjerenje birača, kandidata i posmatrača, kao i medija u ispravnu provedbu izbornih pravila i propisa na dan izbora. Dosadašnje metalne kutije su teške i dotrajale, nepraktične za transport i uopšte za upotrebu.

Na zahtjev Centralne izborne komisije BiH, Misija OSCE-a u BiH u saradnji sa ambasadama Kraljevine Norveške, Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske i Sjedinjenih Američkih Država u BiH, je osigurala transparentne glasačke kutije čime je Bosna i Hercegovina napravila veliki iskorak i pridružila se zemljama koje na transparentniji način provode izbore.

Danas je i formalizovan nastavak višegodišnje saradnje između Centralne izborne komisije BiH i Misije OSCE-a u BiH. Memorandum

o razumjevanju u ime Centralne izborne komisije BiH je potpisala dr. Irena Hadžiabdić a u ime Misije OSCE-a u BiH ambasador Bruce Berton.

Navedenoj ceremoniji su prisustvovali predstavnici donatora Nj.E. Guri Rusten, ambasadorica Kraljevine Norveške u BiH, Nj.E. Maureen Cormack, ambasadorica SAD-a u BiH, gđa Ruth Wiseman, otpravnica poslova u Ambasadi UK u BiH te gđin Alberto Comito, zamjenik ambasadora Italije u BiH.

Alija Sirotanović
je personifikacija, odnosno,
oličenje i simbol cijelog jednog
vremena. Ljudskog vremena.
Sistema ljudskih i civilizaci-
jskih vrijednosti. I rada kao
najviše društvene vrijednosti.
Alija Sirotanović je, za razliku
od drugih alija i ne-alija, sim-
bol vremena gradnje i izgrad-
nje jedne radničke zemlje.
Zemlje ravopravnih, slobod-
nih ljudi, i građana. Zemlje
uzajamnosti i solidarnosti
čovjeka sa čovjekom. Bez
obzira na ime i prezime,
naciju ili konfesiju.

SIMBOL LJUDSKOG VREMENA

Na svečanoj akademiji povodom godišnjice rođenja Alije Sirotanovića (14. 8. 1914. – 16. 5. 1990.) udarnika, heroja socijalističkog rada i simbola radničke klase, u organizaciji UG "Alija Sirotanović" iz Breze, govorio je između ostalih i sociolog i filozof Esad Bajtal. Njegovo izlaganje prenosimo u cijelosti.

Ovo je mali veliki grad. Mali po površini, veliki po ljudima.

Po onima koji su priznati i poznati kao vrijedni, moralni i pametni ljudi. A bilo ih je, i ima ih. Breza je dala i ima, svoje inženjere, ljekare, profesore; svoje diplomate, ambasadore i državnike. Svoju inteligenciju, inovatore i velike radnike poput Alije Sirotanovića. Koji nas je, evo, skupio u ovoj sali nekadašnjeg KUD-a izgrađenoj u njegovo vrijeme. I novcem od uglja koji su kopali i iskopali on i njegovi radni drugovi.

Zamoljen sam da kažem nešto o Aliji.

Da budem precizniji. O Aliji Sirotanoviću.

A o njemu, s obzirom na njegove radne učinke, i velika priznanja koja ga prate i kojim je obilježio povijest ovih prostora, dakle o junaku socijalističkog rada, ne može se govoriti tek tako. Usputno i prigodno. Još manje samo personalno. Jer on je, povijesno, mnogo više nego persona, nego ličnost.

Sirotanović je personifikacija, odnosno, oličenje i simbol cijelog jednog vremena. Ljudskog vremena. Sistema ljudskih i civilizacijskih vrijednosti. I rada kao najviše društvene vrijednosti. Alija Sirotanović je, za razliku od drugih alija i ne-alija, simbol vremena gradnje i izgradnje jedne radničke zemlje. Zemlje ravopravnih, slobodnih ljudi, i građana. Zemlje uzajamnosti i solidarnosti čovjeka s čovjekom. Bez obzira na ime i prezime, naciju ili konfesiju.

Bila je to zemlja radnika i seljaka. Zemlja ljudi! Zemlja u kojoj se, logikom tadašnje političke filozofije živjelo od rada. I za rad!

Kao heroj rada, preciznije, kao nosilac Ordena junaka Socijalističkog rada, hodio je Sirotanović ovom zemljom časno i pošteno. Radnički garavog, ljudski čistog, i moralno svijetlog obraza. Obraza Radnika. A šta je rad?

Šta znači raditi? Raditi, znači brinuti, svoju životnu brigu. Brigu preživljavanja, i napor svakodnevnog opstanka. Njemačka riječ „arbeit“, znači upravo to: mučnina, nevolja, teškoća, nužda, muka trud. Ovo „trud“ je ruska riječ. Sa značenjem raditi, nastojati, izgarati na poslu. Odnosno, tijelo svakodnevno izlagati umoru. Savladavati otpor prirode, tvrdoću materijala. Sve to naporom i trudom onoga ko radi. A rad je uvijek tegoban i težak. Otuda pojam – „težak“, koji nalazimo u hrvatskom jeziku, a znači nadničar, izložen nečem fizički zahtjevnom, teškom, i tegobnom. Tu je i grčko „kopos“: raditi, kopati, dirindžiti u smislu obrade zemlje. Odnosno teške obrade uvijek tvrde, žilave zemlje. Riljati, rovati, kopati, sve je to jedno i isto.

Otuda zanimanje „kopač“ i najteže radno mjesto u rudarstvu. Alija je bio Baš to.

Kopač! Kopač uglja! Svjetski poznati kopač. Kopao, filjao, lopatao, radio. Radio i gradió. Jer, samo rad gradi. Rad gradi i izgrađuje u ime mira i bolje budućnosti. Rat je sušta suprotnost radu. Rat ruši u ime prošlosti. Ruši ono radom izgrađeno. I ruši sve ono što na mir, na rad, na radnju i gradnju podsjeća. Ruše se kuće ulice i gradovi. Iz vremena rada i nastali radom. U ratu nestaju živi ljudi. Čak i spomenici mrtvim ljudima. Najboljim ljudima. Herojima. Sve je na udaru rata i ratnih rušitelja. Rušitelji povijesnih istina. Rušitelji, deru, brišu i ruže sve pred sobom. U ovom rudarskom gradu srušena je čak i Rudarska ulica. Mala, najkraća i najljepša. I usto, ako se dobro sjećam, prva asfaltirana ulica Breze. Srušile su je ideologije oholosti. I oholost etno-ideologija. Neradnih, rušilačkih ideologija. U tom vandalski rušilačkom pogromu nestale su, misteriozno, netragom i pod okriljem noći, biste narodnih heroja. Naših heroja. Antifašista!

Nestala su, smišljeno, planski, i kukavički, imena škola i ulica narodnih heroja: Ismeta Šarića Slobodana, Janka Balorde, Salke Bešlagića, Mustafe Žuje, itd. itd. Učinile su to moralne i ljudske kukavice. Samo kukavice udaraju na nemoćne, mrtve heroje. Baš kao što kriminalci, lopovi, barabe i neradnici udaraju na rad i ljudsko poštenje. Na civilizacijski obraz i elementarni ljudski moral. Sve je na udaru. Ni Alija Sirotanović, junak rada, oličenje poštenja i težački tegobnog hoda kroz život, nije ostavljen na miru. Napadnut je. Opreknut i negiran. Oblačen, u svom radnom i radnički časnom rudarskom herojstvu. Razvlašten slavne titule svjetskog rekordera rada. Oreola najboljeg radnika. Junaka rada. Proglašen je, ni manje ni više, nego, nepostojećim – „izmišljenim likom“.

Od koga? I zašto? Od neradnika. Ideoloških konvertita. Od nesposobnih i ambicioznih anonimusa. Ideoloških poltrona, željnih slave bez rada i bez znanja. Mogla se ta porcateljska besmislica pročitati u štampi i na portalima. A večeras su ovdje, s nama, i živi svjedoci te cinične, licemjerne Lagarije. Lagarije, o Aliji Sirotanoviću, kao „izmišljenom liku“. Zašto i čemu to? Kome to mogu smetati rad i radnici. Heroji rada. Graditelji. Kome smetaju gradnja i izgradnja zemlje? To pitanje porađa čitav niz drugih, moralno simptomatičnih pitanja i konstatacija. O nama i ovom rudarskom gradiću. O njegovim Velikim dokazano najuspješnijim i, izgleda, ideološki zabranjenim ljudima. Kako živima tako i mrtvima I jedne i druge progutao je i guta mrak šutnje. I egoizam zavisti. Bar se tako hoće. I pokušava. Ali ne! Ne dajmo to! Vaso Radić, Čazim Ugljen, Božo Bunjevac, Fuad Babović Mustafa Žujo, Janko Balorda,

Ismet Šarić – Slobodan, Stijepo Vidović, Alija Sirotanović, časna su i velika, najveća imena ovog grada. O njima, velikim, časnim, poštenim; radom i umom dokazanim velikanima se ne govori. O njima se šuti. Ili ih se fiktivno i licemjerno poriče. Čini se to cinično planski smišljeno. Karijerističkim mizerno i neljudski jeftino. Ukratko oni ne smiju da postoje. Njihovo stvarno, radom, rezultatski neporecivo postojanje, poriče se. Na njihova mjesta instaliraju se zaista izmišljeni likovi. Izmišljeni sa stanovišta odsustva bilo kakvih stvarnih uspjeha, rezultata i zasluga, a sve na temelju ideološki projektovanih besmislica.

Zašto ovo govorim? Zato što je to tako! I moje je da to kažem. Nije moje da sudim.

Zato ću ovdje da stanem. Jer, o tome će, konačno jednom, htjeli mi to ili ne, svidalo se to nekome ili ne, vrijeme i istorija reći svoje. Vrijeme će suditi i presuditi. A mi, večeras, ovdje smo samo zato da se, zarad mira vlastite savjesti, moralne i ljudske odgovornosti, govoreći o Aliji, Aliji Sirotanoviću, podsjetimo i na one druge. Najveće i najbolje među nama. Jer Alija (Sirotanović), je bio samo Primus inter pares Prvi među jednakima. Stoga, poželimo vlastitoj djeci, i budućim generacijama da, među njima, bude što više takvih. Što više radnika. I što manje ratnika i neradnika. Jer, ovom gradu, Ovoj Zemlji, i konačno, cijeloj našoj planeti, potrebni su samo Rad Red I Mir.

NA MARGINI SVJETSKOG FUDBALSKOG PRVENSTVA - RUSIJA 2018

POLITIČKA ZLOUPOTREBA SPORTA

U sarajevskom Oslobođenju od 4. avgusta 2018. godine objavljen je ovaj tekst Reufa Jakupovića, saradnika našeg magazina Šeher Banja Luka, a zbog aktuelnosti teksta, u cjelini ga objavljujemo i u našem magazinu

Tekst i ilustracije:
REUF JAKUPOVIĆ
ecko@graposi.se

Sporni albanski orlovi

Na nedavno završenom Svjetskom fudbalskom prvenstvu svijeta u Rusiji, koje je po opštem mišljenju i po mnogo čemu najbolje u istoriji ovog takmičenja, utakmica između reprezentacija Srbije i Švajcarske izazvala je neuporedivo više komentara zbog gesta trojice igrača Švajcarske, nego zbog kvaliteta same igre.

Dvojica najboljih igrača Švajcarske (Xhaka i Shaqiri), inače Albanci po nacionalnosti, rukama su - nakon postignutog gola - pokazali dvoglavog orla, koji se, inače, nalazi na zastavi Albanije. Njihov gest bi se, dakle, mogao protumačiti kao izraz nacionalne pripadnosti. Ovoj dvojici igrača pridružio se, potpuno nepotrebno, i njihov kapiten Stephen Lichtsteiner. Gest ove trojice fudbalera izazvao je burnu polemiku, jer su oni koji su osuđivali ovaj gest to smatrali kao provokaciju. Naravno, ovdje se prvenstveno misli na Srbe iz matice, ali ništa manje i na prekodrinske Srbe, kako ovi prvi najčešće nazivaju Srbe iz Bosne i Hercegovine. U „spor“ koji je nastao umiješala se i Međunarodna fudbalska federacija (FIFA), koja je, vjerovatno da bi smirila tenzije, simboličnim novčanim iznosom kaznila trojicu pomenutih igrača. Time je „lopta spuštena na zemlju“, ali je ostao gorak utisak da je sve bilo nepotrebno: i gest fudbalera, i burna polemika i novčana kazna.

„Naše“ zastave u rukama srednjoškolaca

S druge strane, jedna fotografija priložena uz ovaj tekst jasno pokazuje kako se u "normalnom" svijetu gleda na iskazivanje nacionalne pripadnosti odnosno na isticanje nacionalnih simbola. Fotografija je s nedavne proslave završenog srednjoškolskog obrazovanja u jednoj od mnogih škola u švedskom gradu Malmö. Niti jednom od ova četiri mladića s fotografije, koji u rukama imaju "svoju" zastavu, koji su iz istog razreda i koji su dobri drugovi, nije smetala "tuđa" zastava. Nije ni njihovim roditeljima, a ni ostalima koji su prisustvovali proslavi. Naravno, nije to smetalo ni rukovodstvu škole koju su oni pohađali. Zastave ove četvorice mladića, rođenih u Švedskoj, ni najmanje nisu smetale ni njihovim školskim drugovima Šveđanima, koji su, razumljivo, u rukama imali švedsku zastavu. Dakle, ovdje nije bilo podjele na "moju" i "tvoju" zastavu - sve zastave bile su "naše".

Upoređujući ovu situaciju s proslave i onu s utakmice, može se reći da je i na proslavi bilo gesta (izražavanja nacionalne pripadnosti), ali nije bilo ni polemike, a ni kazne. A zašto bi i bilo?

Navijači reprezentacije Srbije u prvom planu

No, nije ovo svjetsko fudbalsko prvenstvo bilo imuno na provokacije, posebno one političkog karaktera. Bilo ih je, čak i iznad očekivanja. Naravno, za te provokacije bili su „zaduženi“ navijači, a zbog njihovog ponašanja FIFA je novčane kazne izricala fudbalskim savezima. Rekorder po broju kazni je Fudbalski savez Srbije. Poslije svake od tri utakmice koliko je ukupno odigrala reprezentacija Srbije, slijedila je kazna koju je izrekla FIFA. Počelo je s utakmicom

protiv Kostarike. U obrazloženju kazne stajalo je da su navijači Srbije istakli uvredljivu zastavu i transparente s političkim porukama. Nije to opametilo navijače „orlova“ (popularni naziv za reprezentaciju Srbije) pa su i na drugoj utakmici, ovog puta protiv Švajcarske, iskusi- li kaznu, ali mnogo veću, jer je i razlog bio mnogo ozbiljniji. FIFA je ovog puta, kako je obrazloženo, kaznu izrekla zbog diskriminator- skih natpisa i poruka. Bez kazne nisu prošli ni predsjednik Fudbalskog saveza Srbije i trener reprezentacije Srbije. FIFA ih je kaznila, istina simboličnim novčanim iznosom, zbog neodmjerenih izjava nakon utakmice. Ni treća utakmica, dugoočekivani dvoboj s Brazilom, petostrukim svjetskim prvakom, nije prošla bez kazne. Ovog puta navijači su u rukama imali, kako je FIFA obrazložila, transparent s političkim i uvredljivim tekstom.

Na utakmici protiv Švajcarske pozornost je izazvala i jedna manja grupa navijača Srbije - njih petero. Oni su na sebi imali dukserice s likom ratnog zločinca Ratka Mladića, koji je prvostepenom presu- dom Haškog tribunala osuđen na doživotnu kaznu zatvora. Gdje baš njega izabraše ovi dripci, vjerovatno prekodrinski Srbi. Jer, ovom srebreničkom kasapinu mjesto je samo tamo gdje je i sada - na robiji. Nikako na svjetskoj fudbalskoj smotri.

Ali, nije nedolično ponašanje „specijalnost“ samo srbijanskih (neispravno je reći srpskih) navijača. Kazne je FIFA „odrezala“ i fudbalskim savezima Rusije, Meksika, Maroka... Marokancima je izrečena najveća kazna, jer su se i neki članovi stručnog štaba reprezentacije nedolično ponašali nakon utakmice u kojoj im je protivnik bila reprezentacija Španije.

Thompson, velika mrlja proslave u Hrvatskoj

„Gdje ima puno svjetlosti, sjena je duboka“, rekao je svojevrem- eno jedan od najvećih njemačkih književnika i mislilaca Johann Wolfgang von Gothe. Na ovu njegovu misao podsjetilo nas je ono što se događalo na proslavama upriličenim povodom osvajanje srebrne medalje reprezentacije Hrvatske na Svjetskom fudbalskom prvenstvu u Rusiji. Posebno se misli na spektakularnu proslavu u Zagrebu. „Svjetlost“ na Trgu bana Jelačića bili su igrači i članovi stručnog štaba reprezentacije. I navijači „vatrenih“ (popularni naziv za reprezentaciju Hrvatske), njih nekoliko stotina hiljada. A „sjena“ je bio pjevač Marko Perković Thompson odnosno njegovo učešće u službenom dijelu slavija. Od momenta kada se ovaj pjevač umiješao među igrače i članove stručnog štaba, postao je „glavni igrač“ proslave, veći i od Luke Modriča, najboljeg igrača netom završenog prvenstva. On, omiljeni pjevač ekstremne hrvatske desnice i polar- izirajuća figura u hrvatskom društvu. On, autor pjesama koje priziv- aju avet neslavne (bolje reći, sramne ustaške) prošlosti Hrvatske. On, koji pljuje po antifašističkoj borbi hrvatskog naroda. On, kome i čijim pjesmama vrata mnogih zemalja su zatvorena. On, sramota Hrvatske. Sjena je prekrila svjetlost i tako zasjenila najveći uspjeh hrvatskog fudbala u njegovoj (h)istoriji. U tome su složni i svi objek- tivni domaći i strani mediji.

Očito, po ko zna koji put, pa evo i na ovom svjetskom fudbalskom prvenstvu, i prije i poslije njega, isprepleli su se sport i politika. A kada je to u pitanju, jedno je sigurno: sport je gubitnik. Politika ga, naime, zna beskrupulozno zloupotrijebiti.

Veličina i dobrota...

... koja nam uvijek donosi i daje banjalučke treptaje i žubore u skandinavskim, pa i svjetskim prostranstvima...

Foto: Arhiva Šehera

Piše Vasvija Dedić Bačevac

Živjeti izvan zavičaja u biti ne znači živjeti u ružičnjaku niti u svakodnevici meda i mlijeka, kako se obično imaju predstave o onima, koji su otišli, u ovom slučaju izbjegli u svijet, već je svakodnevna borba za očuvanje vlastitog integriteta i integriteta svojih najbližih.

Ta borba počinje od trenutka kada pod različitim okolnostima napustiš kućni prag, i traje do posljednjeg daha. Takav je život, vječita borba, uzbrdo, nizbrdo, padovi i uspjesi, i kada ti se čini da više ne možeš, zasje neki tračak nade i ugrije te kao zalutalo sunašće pa s novom energijom počneš iznova.

U svoj toj priči o borbi za integritet, jezik, kulturu, gradove i državu

ima ljudi koji su uvijek spremni da idu naprijed, i oni su ono što zovemo borcima i protagonistima, a jedan od njih je i Mesud Mulaomerović, Banjalučanin, bivši direktor građevinskog preduzeća „Krajina“ sa impresivnom karijerom u oblasti sporta, kao dugogodišnji predsjednik „Borca“, član Fudbalskog saveza Jugoslavije i predsjednik Fudbalskog saveza Bosne i Hercegovine. Blistava karijera ispunjena velikim brojem funkcija u poslovnom i sportskom životu je bila okrunjena putovanjima po raznim gradovima, zemljama i kontinentima, stvorivši bogati biografski kolorit sa doživljajima i iskustvima za koje bi trebalo i više od „hiljadu i jednog dana da se ispričaju“. Životna priča sa kontinuiranim poslovnim usponom i društvenim angažmanom, a i privatnim životom u kojem se rađaju i stasaju dva sina, u okrilju roditeljske ljubavi uspješnog oca i majke učiteljice. Toliko lijepa priča da je gotovo bajkovita.

Ali u priči se dešava zaokret.

Kao i veliki broj Banjalučana, Mesud je uslijed ratnih okolnosti izbjegao u Švedsku i nastavio svoj život u skandinavskim prostorima, suočavajući se s golom stvarnošću izbjegličkog života. Nije lako biti neko i nešto, voditi preduzeće, fudbalski klub i ostvariti bogatu poslovnu karijeru, i na kraju, umjesto da uživaš u plodovima rada i djeluješ kao ekspert u područjima u kojima si briljirao znanjem i sposobnošću, odjednom se nađeš pred ogledalom izbjegličke stvarnosti u kojoj si u očima drugih samo broj, i jedan u mnoštvu, bez doma, domovine, rodbine, prijatelja, posla, hobija i svega što nas čini da budemo to što jesmo.

Vjeran svome gradu i sjećanjima, Mesud shvata da i u novom životu, u novoj domovini može uraditi puno za svoj grad i svoje Banjalučane, naravno i sve druge zemljake, jer upravo ljudi kao što je Mesud su kosmopolite i ljudske gromade koje djeluju tako da svakome daju mjesta i prostora, jer pod njihovim nebom ima mjesta za svakoga. Dovoljan je jedan obični razgovor uz kaficu pa da osjetite tu ljudsku toplinu i širinu razmišljanja i shvatite da pred vama stoji veliki čovjek.

Svjestan da Banjaluka više nije grad pjesnika, pjevača, umjetnika, putnika i lijepih žena, već mjesto u kojem je počinjen zločin i progon njenih građana, mjesto u kojem je beskrupoluzno oteta imovina i izvršena materijalna i duhovna i kulturološka pljačka, Mesud čini sve da se od časa uspostavljanja mira građanima Banjaluke vrati oteta imovina i da se kroz institucije ostvari pravna i sva druga saradnja sa predstavnicima vlasti kako bi se olakšao proces uspostavljanja mira i saradnje kao zastupljenosti konstitutivnih naroda u organima grada i svim javnim institucijama.

Pored svih nedaća koje nosi život, i ono neizbježno uzbrdo – nizbrdo Mesud, ostaje udovac ali u svom aktivnom životu udruženja, sreće i srodnu dušu aktivistkinju Suadu Delić, s kojom dijeli želje i entuzijazam da svaki dan bude jedna crta i jedan korak bliže Banjaluci. Ljubav je čudo, ali u zrelijim godinama je još čudnija, ljepša i zrelija pa ako ste bili na nekoj manifestaciji bilo u Švedskoj ili Banjaluci, imali ste priliku da vidite ovaj skladni par kako pleše graciznošću profesionalnih plesača. Takvi su, plemeniti, harmonični i profesionalni u svemu što rade, i što bi naš narod rekao - našli se...

Već je petnaesta godina kako se održava manifestacija "Vezeni most", u čijem Organizacionom odboru je i Mesud Mulaomerović, timu koji već godinama osmišljava i realizuje ovaj lijepi i značajni događaj, koji je ujedno i vrijeme susreta Banjalučana iz cijelog svijeta, kao svih dobronamjernih, ma otkuda oni bili. To su dani poezije, proze, muzike, sporta, društvenih i političkih debata, i što je najvažnije susreta među ljudima. To su dani kada se grad Banjaluka nasmiješi onim starim osmijehom i zažubori poznatim žuborom pa ti se na trenutke čini da je vrijeme stalo, i da te rodni grad grije majčinskom toplinom. Potrebno je puno rada, angažovanja, znanja i entuzijazma da bi se takva manifestacija realizovala i zaživjela, a to najbolje znaju: Mesud Mulaomerović, Muhamed Kulenović, Mirsad Filipović, Ismet Bekrić i drugi entuzijasti i saradnici, koji čine sve da se "Vezeni most" veze iz godine u godinu.

Pisati o Mesudu je lako a i teško, teško jer je gotovo nemoguće to bogato životno iskustvo i uspješnu karijeru prenijeti na papir i nabrojiti sve funkcije koje je obavljao. Bilo bi to puno listova i datuma i podataka. Odlučila sam se za slobodniji drugarski pristup jer je riječ o osobi koja je i drug i gospodin u jednom, veličina i dobrotu, koja nam uvijek donosi i daje banjalučke treptaje i žubore u skandinavskim, pa i svjetskim vrlinama.

Dragan Bursać, novinar

Bosna danas nije ničija, do li deset tajkunskih porodica

Razgovarala: Radmila Karlaš

Dragan Bursać iz Banjaluke izabran je za Novinara godine 2017. Obrazlažući odluku, Faruk Zupčević, predsjednik Društva novinara BiH, odakle je priznanje i pristiglo, kazao je kako je cilj nagraditi najbolje i najhrabrije koji su u protekloj, 2017. godini doprinijeli razvoju novinarske profesije. A Bursać je, kako je tom prilikom rečeno, imao i novinarsku čast, a bome i hrabrost. Dragan Bursać kaže da nije baš pretjerano hrabar čovjek. Ali da nastoji da ljudski i profesionalno obavlja svoj posao.

- Je li ovo priznanje neka satisfakcija za sve probleme kojima ste poput slobodoumih i "nekontrolisanih" kolega izloženi?

Da, ima tu i prijetnji, ima svega, ali čovjek se navikne kada je novinar na Balkanu. Hoću da vjerujem kako je žiri vrednovao moje pisanje prije svega. Na žalost, silne neugodnosti u nas su dio "petljanja u svoj posao". Onda možemo govoriti da je i novinarska hrabrost dio našeg posla.

- Pohvaljeni ste konkretno za hrabrost i čast koju ste ispoljili pišući tekst "Slavi li Banjaluka srebrenički genocid?" Ponukalo vas je to što je policija u Banjaluci odobrila skup podrške haškom osuđeniku, generalu VRS Ratku Mladiću, od udruženja "Zavet-

nici". Da ironija bude još veća, skup je najavljen za 11. juli. O čemu ste pisali u tom tekstu zbog kojeg su razne "junoše" naknadno počele da vam prijete?

Ma to je prebolesno. Ljetos su pokušali organizovati neki četnički karneval na ulicama Banjaluke. Ali, bolesnije od toga je prvobitna dozvola Grada Banjaluke za održavanje ove ludorije. Hoću da vjerujem kako je moj tekst gradskim ocima ulio uncu pameti, pa su zabranili Zavetnicima paradiranje. To i jeste okosnica moga teksta. Cijena? Pa morao sam otići u egzil zbog svih mogućih i nemogućih prijetnji iz "slobodarske" Banjaluke. Iskreno, računao sam s tim i bio potpuno svjestan rizika, ali zaista dozvoliti takvo jedno orgijanje 11. jula bilo bi ravno predaji. Etičkoj i zdravorazumskoj.

- Srebrenica je i dalje tabu tema u RS. Malobrojni iz ovog dijela BiH, koji su pisali o tamošnjim zločinima jula 1995., neposredno nakon što su se desili, a za koje će se utvrditi da spadaju u domen genocida, ili su pak učestvovali na skupovima o toj temi u poratnoj Srebrenici, anatemisani su. Proglašavani izdajnicima, kako te 1995., tako i poslije. Nakon 23 godine, imamo isti problem. Zločin u ime naroda. Koliko su tekstovi malobrojnih da zločin ima ime i prezime, da ga treba rasvijetliti i sankcionisati, da se sa zlom treba suočiti, kako bi se doživjela ikakva katarza i krenulo dalje u zdravijem okruženju uopšte uticajni? Pri tom ne mislim na istomišljenike, već na one tvrdokornije, koji pravdaju svako zlo koje dolazi iz vlastitog nacionalnog korpusa.

Pa ja mislim da je sad situacija u vezi s tim pitanjem gora nego npr. '98. Sada imamo na djelu sistematsko prepravljavanje istorije. Sjetite se da je Dodik poslije izricanja presude Mladiću obećao protjerivanje srebreničkog genocida iz udžbenika. I to mu uspijeva. Sad

je riječ o "nasumičnom zločinu." Mi na nivou države nemamo Zakon o zabrani negacije genocida i zločina. Pa vas tako neko može tužiti da ga npr. etiketirate kao negatora genocida, jer mu to, šta znam ugrožava nacionalistički konformitet, ali vi ne možete osuditi NIKOGA u ovoj zemlji ko javno negira genocid i masovne zločine. I ne da negira, nego na kampanji veličanja presuđenih ratnih zločinaca dobija izbore. Onda sam vrlo skeptičan glede bilo kakave katarze. Rođena su čitava pokoljenja poratna, koja ne znaju za strahote rata, a kojima je sistem isprao mozak i koji su eonima daleko od istine. Znači svi da su zločinci u diskursu populističke svjetine "naši heroji", a oni drugi "zvijeri i ubice". Primitivizam i ultranacionalizam, koji poput perpetum mobila sam sebe hrani i održava sve ove decenije.

- Antifašizam je takođe postao tabu tema. Uz jačanje desničarskih političkih opcija, koje veličaju kolaboracioniste najmravnijih protagonista Drugog svjetskog rata, svako pominjanje antifašista partizana trpa se u korpu za otpatke na kojoj piše: Komunistički režim. Pri tom se najmanje barata činjenicama ili znanjem o prošlosti nekadašnjih jugoslovenskih naroda, a više ideologijama. Šta mislite čini li se to namjerno u skladu sa onom: Zavadi, pa vladaj! pa se ta mržnja, neznanje, primitivizam, ksenofobija i sklonost izvitoperivanju prošlosti njeguju kao korov sa najviših političkih instanci?

Riba smrdi od glave. A naša akademska zajednica doslovno smrdi u baruštini osrednjosti i nerada. Pa je onda servirano masama, kako je rigidni komunizam uništavao ljude. A ja sam neko ko se profesionalno u okviru svoga zvanja i pozvanja gnušam paušalija. Prvo i osnovno NIGDJE NA SVIJETU NIKADA nije postojao komunizam. Postojao je socijalizam. Koji se dabome različito manifestovao u svakoj državi koja ga je upražnjavala. Ali, to je manje bitno. Važno je da se uporno podmeće i mijenja ne samo naučni diskurs, nego povijest i prepravljaju se kolektivno. Pa imamo u našoj postmodernoj kastriranoj realnosti nekakve zle komuniste i partizane kao produženu ruku egzekucije, koji stoje naspram "dobročudnih" ustaša, četnika i balija, koji su šta? Valjda željeli '41. da očuvaju vrijednosti iz '91?! Suludo! Ali, na žalost, prihvaćena mantra. I kad vi prihvatite ne samo negiranje prošlosti, nego alogički vrijeme - prostor kontekst, onda vam je posve normalno da se antifašisti kriju u dubokoj ilegali, a da su Drugi svjetski rat dobili fašistički kolaboracionisti. Ili da budem posve precizan, djedovi i dede današnjih političkih oligarha u našem džematu. E, onda su mržnja, primitivizam i ksenofobija ne samo prećutno dobre, nego i poželjne osobine mentalno kastriranog pojedinca u njegovoj društvenoj prohodnosti.

- Bosna i Hercegovina je specifična zemlja koju je raspad bivše Jugoslavije najviše raskrvario. Naši susjedi su pokazali svoje sklonosti ka čerečenju uz saglasnost domaćih izdajnika. Istovremeno, Bosna je zemlja u kojoj su se vodile najpresudnije bitke i ofanzive tokom Drugog svjetskog rata. Gdje smo danas kada smo podijeljeni na dva entiteta i onaj treći koji de facto takođe postoji, mada nije ozvaničen, u odnosu na onu avnojevsku da Bosna nije ni muslimanska, ni srpska, ni hrvatska, ali je i srpska i hrvatska i muslimanska?

Nigdje. Trenutno živimo vlažne snove ustaša, četnika i balija, koje su realizovali njihovi potomci. Često kažem, kada bi potomci antifašista njegovali tradiciju narodnooslobodilačkog rata, kao što naslijeđe fašista njeguju njihovi potomci, gdje bi nam bio kraj. Ali, naravno, ne treba generalizirati. I unuci sluga okupatora mogu izaći na "zelenu granu", kao što je moguća i regresija. A nju najbolje vidimo npr. po Banjaluci i Krajini, gdje potomci slavni partizanskih brigada njeguju kult četništva. Bosna danas nije ničija do li deset tajkunskih familija. A njima je apsolutno svejedno kakav će sufiks imati. Porazno je što se narod plebiscitarno određuje kao pripadnik desnih političkih ideologija. I to nije nekakva duboka filozofska misao. Ne, to je čisti podvižnički pragmatizam okupljanja u svom stadu.

- Kao kolumnist Al Jazeera Balkans dobili ste i European Press Prize 2018. u kategoriji "mišljenje (kolumne)". Nagradu ste dobili za tekst Treće streljanje dječaka Petra iz Konjica koji je objavljen na portalu Al Jazeera. U kolumni ste kazali da je Petar dječak dva puta streljan, jednom ubijen i vječno živ... ?

Da. Fascinatno u vezi s pričom s Petrom i njegovom pobijenom porodicom je što o njoj svi znaju sve. Znači li koliko mi je bilo potrebno da istražim slučaj? Petnaest minuta. Neću da kažem da sam lijen, mada se i tako može protumačiti, hoću da kažem kako u nas vlada omerta, zavjera šutnje. Živo blato poricanja i mučanja. Užas jedan!

- Plašite li se za svoj život? Je li vrednija istina ili opstanak?

Iskreno, ne plašim se za svoj život. Plašim se za živote svojih bližnjih, a to je najpodmukliji napad koji rade nacisti. Targetiraju vam rodbinu, drage ljude. Pokušavaju udarati tamo gdje ste najbolniji. Trudim se da zdravorazumski prilazim svemu, da ne upadam u paranoju, ali isto tako pokušavam sačuvati obitelj. Da li je teško napraviti balans? Jeste. Može li se? Može nekako. I na kraju krajeva, kakav je to život bez istine? Simulacija čovjeka, ništa više.

Panorama grada / pogled sa Šehitluka

Arhivski snimci magazina "Šeher Banjaluka"

BANJA LUKA KROZ PROSTOR I VRIJEME

Na presjeku civilizacijskih krugova

Tekst i foto:
Adem Čukur

To je grad

Kad se čovjek popne na brdo Šehitluka, pogled mu panoramski obuhvata aglomeraciju grada Banjaluke, skoro u cjelini; od živopisnog naselja Gornji Šeher, stiješnjelog između brda, do prema sjeveru u ravnicu razlivenog Donjeg Šehera, proširenog na padine brda Starčevice, Paprikovca i Petrićevca. Prva misao koja se čovjeku pri tomu nameće je: "To je grad."

Grad u sveobuhvatnom i doslovnom smislu te riječi. Gledan sa Šehitluka, taj grad nam govori o svom razvoju i procvatu u vrijeme prodiranja Osmanlija na zapad u šesnaestom vijeku, kada se formirao kao grad orijentalnog tipa, o austrougarskom periodu kada dobija i karakteristike tadašnjih evropskih gradova, te o jugoslavenskim periodima u dvadesetom vijeku kada poprima sva obilježja savremenog grada. Kroz svoju viševjekovnu istoriju to je povremeno bio i grad ratova, razornih požara, epidemija i zemljotresa, grad koji se nanovo obnavljao i narastao. I kada posljednje zrake

sunca obasjaju još samo vrhove Šehitluka i Starčevice, grad sve više tone u ljubičasti sumrak, sa građevinama svih vremena i stilova. Kako veo sumraka biva sve gušći slika grada se pretvara u nečitku priču noći, koja tada pokriva sve istorije i legende minulih vremena. *

To je ujedno i grad parkova, aleja, vrbaka, voćnjaka i šumovitih brda koji s pravom već dugo nosi i epitet "grad zelenila". Za istoriju arhitekture svijeta može se, na određen način, reći da predstavlja i istoriju čovječanstva, što je svojevremeno definisao Gogolj izrečenom mišlju "Arhitektura je okamenjena istorija". S obzirom da je Bosna i Hercegovina, pa time i Banjaluka, kroz svoju istoriju bila pod sferom uticaja civilizacijskih krugova zapadnog katoličanstva, istočnog pravoslavlja, te islama, ti uticaji mogu se slikovito iščitavati – kao saga o gradu, kroz njegovu graditeljsku baštinu.

Pod nazivom Banjaluka grad se prvi put spominje 6. februara 1494. godine u ispravi

ugarskog kralja Vladislava kao tvrđava sa podgrađem na prostoru današnjeg Gornjeg Šehera. Po dolasku Osmanlija u XVI-om vijeku grad se veoma brzo razvija kada dobiva i status šehera / grada za razliku od manjih naseljenih mjesta / kasaba (varoši, palanki). Banjaluka se nalazi na sjeverozapadnom dijelu Bosne i Hercegovine, predjelu gdje obronci Dinarskih planina sa juga prelaze u ravno Lijevče polje na sjeveru. Njen geografski položaj je veoma povoljan u smislu razvoja i širenja, kako sa geografsko-fizičkog aspekta, tako i prostornih i saobraćajnih mogućnosti. Grad leži na 44° 46' 27" sjeverne geografske širine i 17° 11' 44" istočne geografske dužine, pa se može reći i da leži na sredini između ekvatora i sjevernog pola. Nadmorska visina grada je 164 m, preciznije 164,42,16 m - kako ju je ustanovio tehnički asistent N. Kovač nivelovanjem 1902. g.

Grad je, potkovičasto prema jugu, sa tri strane omeđen brdima Krčmarice, Starčevica i

Šehitluci na istoku, obroncima Ducipoljske planine na jugozapadu, i brdima Vranovina i Šibovi na zapadu. Kroz grad od juga prema sjeveru protiče rijeka Vrbas gdje prima pritoke Švrakavu i Vrbanju sa desne i Suturliju i Crkvenu sa lijeve strane, Klima na ovom području je umjereno kontinentalna sa toplim ljetima, hladnim zimama i često ekstremno visokim i niskim temperaturama.

* u tekstu korišteni dijelovi članka "To je grad" Ive Andrića

Sahat kula iz perioda Osmanlijskog carstva

Zgrada na uglu ulica Sime Šolaje i fra Grge Martića iz perioda Austrougarske monarhije

Hotel "Palas" iz perioda Kraljevine Jugoslavije

Robna kuća "Triglav" u ulici Maršala Tita iz perioda Socijalističke federativne republike Jugoslavije

Roman Abramovič

TOP LISTA KAPITALISTA

Piše: Mišo MARIĆ

Nema živa roba na Ostrvu da ne želi biti milioner. Ali ima 68 onih koje zamal srce ne strefi na pomisao da budu. Jer su milijarder. U funtama, čija je najveća novčanica 50, a na kursnim listama najvrednija u Evropi. Nije kao onomad kod nas: kad smo postali milioneri u dinarima, postali smo fukare u životima. Ovo je zapis o milionerima koji to jesu.

Da bi Londoner, recimo, živio kao milioner, treba imati petosobnu kuću: 4 miliona. Vilu u Južnoj Francuskoj: milion i 250 hiljada. *Žano Ofšor* jahticu: 405 hiljada. *Porše Kajen*: 75 hiljada. *Jaguar XKR*: 67 hiljada. Sve u svemu: 5,8 miliona. Redovni godišnji troškovi za dva člana posluge, toliko djece u privatnoj školi i članskih karata u privatnim klubovima, večere vani, nakit, dizajnersku odjeću, obuću i šminku, obezbjeđenje, unajmljivanje privatnog aviona i još ponešto: 750 hiljada. Sve u svemu, da bi živjeli, i uživali, svaki od 367 hiljada U.K. milionera mora imati 6 miliona i 550 hiljada. Poželjno je da godišnje namakne koji više; cijene i apetiti rastu. Statistika je urađena po uzorku milionera usitno. On, ni slučajno, ne može priviriti na ovogodišnju *Sandey Tajms Listu Bogatih*. Na kojoj se udobno smjestilo hiljadu U.K. trudbenika koji su uspjeli skucati 360 milijardi.

Tom Wilson iz Belfasta, proizvođač prikolica, drži sramotno, posljednje mjesto sa ubogih 70 miliona. Tom je siromašak u odnosu na Lakšmi Nivas Mitala. Koji nit je Britanac, nit Irac. Rođen je u selu Sadulpur, Čuru oblast, nikad čuli, u Indiji. Bavi se čelikom. Vlasnik je livnica od BiH do Južne Afrike, od Poljske do Indonezije. Privatnu poštu prima na adresi 18-19 Kensington Palas Gardens, London. Kupio ju je od Bernia Eklstona prije tri godine za 57,1 m, a naklonost Blerovih laburista pretprošle za 2 miliona. Sam mu je Buda šapnuo u što investirati. Januara ove, Blerovim se zahvalio s još tri. Jer je vrijednost palate porasla za 13 miliona, najskuplja privatna kuća na svijetu, a ukupno Lakšmijevo bogatstvo sa nepunih 15 na 19, 25 milijardi. Taman za petu poziciju svjetske, a prvu U.K. Liste bogatih. Sem poslom, nema ga u javnosti. Ni Roman Arkadijevič Abramovič, 10,8 milijardi, ne voli javnost. *Mister Čelskog* kamere ponekad ulove na tribinama. Drugi s Liste djeluje stidljivo i sjetno. Živne i mlako tapne

rukicama kad uvozni milionerčić s platnog spiska ugura loptu u mrežu. Ovdje misle da je na Listu stigao urođenim jevrejskim talentom i marljivošću. Rusi zasluge pišu Jeljcinovoj kćeri Tatjani koja ga je pogurala na funkciju blagajnika Odbora za sahranu SSSR-a. Za što joj se muški odužio. Članovi Odbora su još toplom pokojniku skinuli prsten i sat, počupali zlatne zube i navlake, a zdrave organe pohranili u frižidere privatnih klinika za transplantaciju. To društvanke zovu *Ruski oligarsi*.

I Romanova ex supruga, Irina, nalazi se na Listi. Sa 155 miliona je na 452. mjestu. Kao porijeklo prihoda stoji: развод. Sramota za Romana! Podigla mu je petoro djece, a za svako ju je nagradio po cijeni Ševčenka. Sebe je nagradio manekenkom Dariom Žukovom (25), bivšom draganom teniseru Safina. "Gazda ima oko i za Drogbu i za dobar komad ženska", slave ga navijači *Čelzija*.

Džerald Kavendiš Grovenor, VI Vojvoda od Westministera, jedini je puno i plavokrvni Britanac među prvih pet. Vlasnik je 1,2 km² komercijalnog i rezidencijalnog prostora u elitnim londonskim Majfer i Belgravia četvrtima. Ima posjede i građevinske firme u U.K. i planetom. Preko supruge Natalije Aiše Filips rođen je s Rusijom. Vojvotkinja je Puškinov prapotomak. Ne piše pjesme, ali ima 7 milijardi porodičnih razloga da pjeva... Braća Sričand i Gopičand Hindudža, 6,2 milijarde, četvrti. Stečeno na finansijama, telekomunikacijama, filmu, nafti i puteru na glavi. Iz Indije su se taktički povukli '86. Ostavili prijatelju Radživu Gandiju da ih pere od optužbi za podmićivanje u vojnom poslu vrijednom 1,3 milijarde dolara. Prihvatili su britansko državljanstvo, Britanija indijske pare. Prošlog ljeta su, na stoljeće, iznajmili bivši kraljičin dvorac, 60 soba. Koštalo ih 58 miliona, a uložili su nešto manje da bi ličio na Tadž Mahal. Tek toliko da se ne tjesne i pokažu Mitalu kako i oni brinu o ugledu majke Indije... Kakva bi bila Lista prvih pet da je ostala samo na ruskom Jevreju? Naser David Kalili, 5,8 milijardi, iranski je Jevrej, vlasnik najveće privatne kolekcije *Islamske umjetnosti* na svijetu procijenjene na 4,5 milijarde...Dvadeseto mjesto sa 2,25 milijarde pripada vlasniku *Formule 1*, Bernardu Berniu Eklstonu. Džentlmen. Na Listu je upisao i ljepšu, višu a 28 godina mlađu polovinu Slavicu, djevojački Radić, rođenu u selu Maglajani, kod Banje Luke. Ovdje je pominju s poštovanjem i ističu kako kćerke, Britanke, govore tečan maternji jezik... Lista milijardera je zaključena brojem 68.

Svijet finansija, nafte, industrije, telefonije, naslijeđa... Nakon stotog, pojavljuje se umjetnost. Prvo muzika. Sa 725 miliona na 102. je Sir Pol Makartni, Sir Elton Džon sa 225 je 319. Sir Majkl Džeger sa 215 je 334., Sir Tom Džons sa 190 je 375... Ko god je komponovao, svirao, pjevao i premašio stotku, stekao je titulu Sir. Ako nije lajao na

dinastiju. Majkl Dglasa su prigrlili zbog velške supruge Katrin Zita Džons. I nju bi svako rado prigrlio. Drže solidno 388. mjesto sa 185 miliona. Sir Antoni Hopkins sa 80 je na 834. Ženski pandan *Sir-u je Dejm*. Na listi nema Dejm Helen Miren. Nakon što je lik Nj.V. Elizabete II protumačila za *Oskara*, dotična je pozvala na privatnu večeru u Bakingam. Odgovorila je:

- Izvinite, ne mogu, snimam.

Da nije imala titulu, nikad je ne bi dobila. Pitanje je dana kada će je dobiti autorica *Hari Potera*, Džoan Rauling. Sa 545 miliona nalazi se na 136. poziciji. Neke godine je zarađivala 230 funti po minuti. Dame dolaze. Kolin Makloglin je u aprilu napunila 21, a već se okušala kao manekenka i kolumnistica, zaradila startnih desetak. Objavila je knjigu primamljivog naslova "Dobrodošli u moj svijet" a potpisala dvomilionski ugovor za novu. Puno novca, s obzirom da je posljednji literarni Nobelovac Orhan Pamuk, uz povelju, dobio ček na 700 hiljada. Kolumne mlada Kolin su zanimljivo štivo. Kako je išla da kupi *Šanel* torbu za 3.800, pa na parti, pa je išla da gleda dragog, pa je išla da kupi još jednu *Šanel* torbu za 5.500... A počela je s platom prodavačice, 3,5 funte po satu. Od svih talenata presudan je bio izbor momka, Vejna Runija. Kad ne pika fudbal i on piše. Objavio je memoare. Runijev literarni prvijenac je bestseller. Sa istorijskim detaljima kad je fudbal udario lijevom, kad desnom nogom. Glavu je rijetko upotrebljavao. Čuvao za novu knjigu koju upravo piše. Kad napiše drugu, pročitajte prvu. Do sad nije imao vremena da čita druge autore. U dvoumici između *Flaš Gordona* i *Petra Pana*, pogledaće pornič. Niko ne sumnja da će za koju godinu oboje među *Sandey Tajms* hiljadu. Bekamovi su već 619. na tabeli sa 112 miliona. Nj.V. Elizabeta II sa 320 miliona ustoličena je na 229. U nedoličnom društvu vlasnika lanca picerija i pabova i proizvođača namještaja. Upropastio ju je predak, kralj Džordž III (1760.-1820.) Zijanio je američke kolonije, a ostrvske posjede i dio privatne kolekcije umjetnina poklonio državi. Samo je slijep, gluv i lud čovjek mogao to uraditi. Ispunio je sva tri uslova. Osljepio, ogluvio pa poludio. Sa kompletnom kolekcijom Kraljica bi danas bila najbogatija na svijetu. Nedavno je podanike podarila izložbom Leonardovih crteža. Ni ovaj podanik nije propustio da pogleda. Na svakom listu potpisan je autor, a vodenim žigom E.R. (Elizabeta Regina.) Ipak je njeno.

"Dabome da je njeno", tvrdi finansijski istraživač Kevin Kahil u knjizi "Ko posjeduje svijet: skriveni fakti iza zemljoposjednika". Navodi da je Nj.V., zvanično, vlasnica 2.6 km² posjeda u U.K. vrijednih 4.6 milijardi. A zaključuje:

"Kraljica je jedini legalni vlasnik zemlje u Britaniji. Kao i u vrijeme prababe Viktorije, nad imperijom Elizabete II sunce nikad ne zalazi. Njena je šestina planete i svaki centimetar Britanije".

Ili Kahil, ili Lista griješi. Biće da je Lista falična. Jer nigdje Al Fajeda, koji nema pasoš, ali ima bar milijardu investiranu u U.K. Nema Adams Braders Co. Vlasnici su Teri, Tomi i Patrik iz Londona, koji se procjenjuju na 200 miliona ostvarenih na import-eksport poslovima. Uvozili su ekskluzivnu robu široke potrošnje, izvozili nekretnine. Uvozili su iz Južne Amerike i s Dalekog Istoka. Zapažen pri uvozu 3 tone kanabisa iz Kolumbije, Tomi je fasovao 7,5 godina. Teri 6 mjeseci manje. Iz kontejnera dokaznog materijala porota je čula i snimak Terijeve telefonske poruke biznis-partneru. Staloženo i poslovno veli: "Doći ću s jebenom bezbol palicom i smrskaću ti jebena koljena da vidiš jebene bijele kosti."

Teri važi za čovjeka od riječi. Nikad nije tačno utvrđen obim uvoza braće Adams, a Skotland Jard pretpostavlja da su, kao nekretnine, izvezli 25 Britanaca. Na onaj svijet. Nisu jedini u narkotik biznisu. Britanci su šampionski drogirana nacija u Evropi, a niko od poslovnih ljudi tipa Adams Braders nije na Listi. Kako su stvari lijepo krenule u ovoj zemlji će živjeti samo milioneri, milijarderi i sirotinja. Vladini poreznici neobično su samilosni prema prvim, nemilosrdni prema drugim. Ide po onoj: "Para na paru, uš na fukaru". Model je pozajml-

Lakšmi Nivas Mital

Bernard Berni Eklston

Sir Pol Makartni

jen od uzor - prijatelja s onu stranu Atlantika gdje 6 odsto građana, i pokoji seljak što obrađuje rodna naftna polja u Teksasu ili dudu bliskoistočna, čine Klub milionera i milijardera. Čijih 16 miliona članova živi iza teških čeličnih kapija, opasani zidovima s bodljikavom žicom visoke voltaže, kamerama, armijom tjelohranitelja, čoporom rotvajlera... Ne žive u kućama, žive u trezorima Fort Knoksa. Nekog vruga se plaše. Nekog vruga se veoma, veoma plaše. Ovdje ih kopiraju. Dokle, neizvjesno je? Ali je izvjesno da između dva 30. aprila kad *Sandey Tajms* objavljuje listu, prvih stotinjak s nje budu teži po stotinjak miliona. Kako? E, da se to zna, svi bi bili milioneri. I 175 hiljada malodobnih s liste *Princezinog Društva za Bepomoćne*. I ta dječica bez djetinjstva što brinu o bolesnim roditeljima i rodbini, imaju šansu. Vrijeme radi za njih. Najmlađi je tek petogodišnjak.

Suzana Sekulović Kadirić:

Gdje su ostali u građanskin

Piše: Ljupko Mišeljić / Objavljeno: 13.07.2018.

Banjalučki socijalni centar (BASOC) organizovao je akciju prikupljanja pomoći za migrante. Nedavno je iz Stockholma došla Suzana Sekulović Kadirić, da se uključi u akciju. Nalazimo se u centru, potom odlazimo do marketa. Suzana uzima korpu i u nju počinje ubacivati artikle. Želeći da budem od koristi, ćutim, slušam i povremeno iz korpe izbacujem pojedine artikle praveći prostora za one čiji bar kod počinje sa 387. Gotovo pred kasom primjećuje da je zaboravila čaj. Vraća se s dvije kutije: crnog i čaja od kamilice. „Ljudima čaj mnogo znači. Vjeruj mi“ – govori Suzana. Nekoliko minuta kasnije, U Ulici Mirka Kovačevića 4, u prostorijama BASOC-a, počinje naš razgovor.

Suzana Sekulović Kadirić rođena je i odrasla u Banjaluci iz koje je 1993. godine otišla zbog etničkog čišćenja. Danas živi u Stockholmu, bavi se razvojnom psihologijom, edukacijom, liderstvom i političkim organizovanjem. Sebe smatra aktivisticom, a aktivizam isključivo neplaćenim radom za dobrobit šire zajednice. Organizatorica je Dana bijelih traka u Stockholmu.

Nedavno je stigla u Banjaluku, da bi tu provela tri sedmice godišnjeg odmora. S jedne strane, njena švedska plata pokrila bi troškove ljetovanja na nekoj lokaciji mnogo egzotičnijoj od Banjaluke. Često zato u šali kaže kako bi bio red da u Banjaluku jednom dođe pokazati stereotipnu sliku dijaspore. To bi značilo da iz Stockholma dođe u Ban-

jaluku novim automobilom (poželjno brenda Volvo), popravi zube, napravi frizuru, ode na banjalučke ćevape ili napravi roštilj na švedskoj plaži, posjeti rodbinu i prijatelje i vrati se kući.

S druge strane, Suzana Sekulović Kadirić u Banjaluku ne dolazi da bude dijaspora, niti da se odmara i ljetuje. Ako u Banjaluci ne ljetuje i ne odmara, nego želi da bude politički aktivna, mora da ima neku misiju. Britanska obavještajka nije, nije došla zbog obojene revolucije, ni iz Makedonije. Šta može biti razlog njenog dolaska? *“Moj cilj je bio objediniti sve progresivne snage i iskoristiti moja vlastita poznanstva, znanje i umijeće za dobrobit stanovništva, a pogotivo mladih na prostorima BiH uz apsolutno i isključivo transparentan rad i susrete sa ljudima Njih slušati i rješavati njihove probleme, jer kako bilo da bilo, najveći dobitak je imati zadovoljne ljude i glasače oko sebe, te raditi zato što su Vas oni izabrali. To je izgleda potpuno nemoguće s obzirom da Vam ne daju da takvim radom pomrsite već dobro ustaljenu praksu kriminala, korupcija, međusobnih usluga i s.l.”* – kaže Sekulović Kadirić.

Kad je poletjela iz Stockholma bila je ubijeđena da će biti prva osoba na listi za Narodnu skupštinu RS jedne stranke iz proevropskog bloka, ili barem delegat ostalih u Vijeću naroda Republike Srpske.

“Edukacija i zapošljavanje mladih je jedan od osnovnih razloga zašto bih se voljela vratiti. Otvoriti vrata mladim ljudima kako bi mogli stvoriti uslove da žive životom kojim živi omladina u Evropi. Bojim se da smo tu u velikom zaostatku, ali nije nemoguće. Međutim, ako Vam političke stranke, poput SDP-e, kojoj sam ponudila izvjesna rješenja, kao i moj konkretan rad i kompetencije pokažu i dokažu da za to nisu

Sve od devedesetih pa naovamo nikad mi nisu bile privlačne nacionalističke politike jer takve nikad u svijetu – gledajući historijski unazad – nisu nikome ništa dobro donijele.

sitnosopstveničkih interesa, a ne interesa šire zajednice.

Šta bi toj zajednici bilo zajedničko?

Interesi. Mogu se podijeliti na jako puno sitnica i dijelova. Moj interes može biti da sačuvam porodičnu kuću, vaš da pronađete ratnog zločinca, neko treći će imati interes da otputuje u Francusku, ali jedan zajednički interes bi trebao da podrazumijeva slobodu govora, slobodu štampe, slobodu biranja ljudi koji bi trebali u ovoj izbornoj godini biti avangarda. Ne više ljudi koje stalno vidamo, koji stalno beru poene na jednoj ili drugoj strani, sjede u salonima. Mislim da nam takva vrsta političara više ne treba. Trebaju nam stratezi, ljudi koji će vidjeti i imati dugoročne ciljeve pred sobom a kratkoročne ni u jednom momentu ne ispuštati iz vida.

Na mom ličnom primjeru povratka, možete isto tako lako uočiti i zašto dijaspora ne glasa u obimu u kojem bi trebalo. Kad god ponudimo rješenja, investicije, kontakte sa značajnim i uticajnim institucijama, uvijek to biva odbijeno i neprihvaćeno na našim prostorima. Ponekad po istom sistemu po kojem se prave i stranačke liste, bilo redovne ili kompenzacijske, iskrasne neko ko predstavlja dijasporu u BiH, koga niko ne poznaje, ko ne radi ništa konkretno. Pitanje je bi li ovaj narod mogao da napravi svoj pokret ili partiju, prosto kako bi bili saslušani.

Kad kažete pokret, na šta tačno mislite?

Mislim da bi to trebalo da krene od ljudi koji se zaista često sreću, ne razmišljaju o podjelama, zajednički rade i imaju cilj. Kad imate cilj, kad imate posadu, kad vidite rezultate svog rada, zaboravićete sve što može da vas dijeli. Često me kritikuju svrstavajući me u neku od nacija kojoj ne pripadam. Zbog toga imam problem i u vezi s ovom kandidaturom. Mi svi možemo zajedno, ali se stvari moraju raščistiti: kazniti zločince iz Prijedora, kazniti Davidove ubice, kazniti ubice druge djece koja se danas spominju zahvaljujući Davoru Dragičeviću koji je pokrenuo grupu ljudi.

Kad je polazila iz Stockholma, Suzana Sekulović Kadirić bila je gotovo ubijeđena da će biti prva na kompenzacionoj listi za Narodnu skupštinu RS ili nosilac redovne liste. U svakom slučaju, vjerovala je da će biti predložena za Vijeće naroda Republike Srpske. Kad je došla u Banjaluku, saznala je da nema pokretača motora.

“Stranka koja je meni bila interesantna za političko djelovanje ima četiri mandata u Vijeću naroda RS, i oni predlažu svoje kandidate. To je odluka svakog predsjednika stranke u svakom gradu. Moj pokretač bi u ovom slučaju morao da bude čovjek koji je u toj stranci i koji se izjašnjava kao Srbin. Međutim, ja se izjašnjavam kao ostali, stoga sam ostala bez motora pokretača. Mogao bi me predložiti neko ko se izjašnjava kao ostali. To me dovodi do pitanja gdje su ostali u građanskim partijama.”

Kako vidite svoje političko djelovanje u budućnosti?

Ovo mi je dalo još veću snagu da strateški pripremim izlazak na lokalne izbore za dvije godine i prijavim se kao nezavisni kandidat, jer ja ovim partijama koje su danas prihvaćene od CIK-a više ne vjerujem, što je njihova velika sramota zbog koje se oni puno i ne sekiraju. Ali, sačekajmo i rezultate izbora u oktobru, pa ćemo lako uočiti gdje je ko.

n strankama?

zainteresovane, onda ste zaista prinuđeni da sjednete i postavite si pitanje da li su zaista nacionalističke partije jedini krivci za sadašnje stanje u BiH” – govori Suzana.

Kako se osjećate u Banjaluci?

Ovaj put vrlo neobično.

Zbog čega?

Recimo da je dovoljan razlog da imate situaciju koja se dešava svake večeri na Davidovom trgu, da imate 102 djece ubijene u Prijedoru koja nikad nisu dobila spomenik, da imate vlast, vladu, režim koji niti u jednom momentu ne radi za dobrobit građana, nego protiv njih.

Otkud to?

Sve od devedesetih pa naovamo nikad mi nisu bile privlačne nacionalističke politike jer takve nikad u svijetu – gledajući historijski unazad – nisu nikome ništa dobro donijele. Sem toga, mi svi pričamo o Evropi. U Evropi su zakoni na snazi a radi se o slobodnom protoku ljudi i robe. Jedan divan osjećaj kad putujete kroz cijelu Evropu i niko vam ne traži pasoš, a onda dođem u Bosansku Gradišku – gdje pored Tuzle, Sarajeva, Beograda jedino dobijam pečate. To je već jedan razlog da se čovjek zapita što je to tako i gdje je ta sloboda koje očigledno više nema i gdje svako bira svoju poziciju iz malih

Nišani na Hisetima

Legenda o mezaru na Donjim Hisetima u Banjaluci...

Pripremio: Mersad Rajić

Opis'o i zapis'o:
Salih Džabić u Banjoj Luci
28. aprila 1975. godine.

Ovu legendu u pisanom obliku dobio sam od mog velikog prijatelja, Halila - Hauna - Ibrišagića, 2016. godine, a koji me je zamolio da je objavim. Legendu, za koju vjerujem da malo ko zna u Banjaluci danas, napisao je prije 45 godina Salih Džabić, tačnije davne 1975. godine u mjesecu Aprilu i pisani zapis otkucan na papiru ostavio kod

Halila Ibrišagića koji je ovaj zapis predao meni a ja ga javno objavljujem u jedinom istinskom banjalučkom časopisu Šeher Banja Luka ....a svima na znanje.

Tekst je podugačak i ja se nadam da će ga Šeher Banja Luka objavljivati u nastavcima pa molim sve one koji vole da čitaju o banjalučkoj prošlosti, pogotovu o prošlosti za koju se nije znalo, da budu strpljivi. Svi zainteresovani koji će ga čitati saznaće još jedan dio i podatak iz istorije i prošlosti naše čaršije...

Pa evo da počnemo :

" U Banjaluci na Doljnim Hisetima, kraj same ceste, stajala je vel'ka novosagrađena kuća glasovite begovske familije Silahića (gdje je sada apoteka "Zdravlje" na početku, nekad, Ejuba Kobašlića ul'ce). Kuća

je bila od boja (na sprat) a gornji boj je bio razdijeljen sa širokim hajatom, (ganjak- hodnik) u dva dijela, a u sredini je bila kamerija (staklena soba) malko izbačena, vel'ka soba sa otvorenim pendžerima brez mušebaka....

Desni dio je bio ženski ahar (odvojeni dio) koji se sastoj'o od šest soba; soba Zumret-hanume, stare begov'ce, soba mlade hanumice Bisere, ćerke sijedog Muhamed-bega, te musafirhana il' gostinjska soba đe je hanuma primala musafire-goste, dvije sobe određene za mutvak (kuhinje) u kojima su sluškinje kuhale i spremale hranu za cijelu familiju. U jednoj od soba one su i stanovale.

Lijevi dio kuće bio je muški ahar a sastoj'o se od pet soba; soba sijedog Muhamed-bega, dvi sobe za njegova dva sina, Ahmet-bega i Ali -bega. Zatim, jedna soba je bila musafirhana, a isto i oružana đe su zidovi bili ukrašeni raznim oružjem. U posljed-

njoj sobi je boravio sluga Hasan. U doljnjem boju kuće su bile četiri prostorije-magaze, dvije magaze će se je sakupljala idara (ljetina), pune raznoga žita, u jednoj magazi je bio zerzevat (razno povrće) krompir, luk, grah i drugo. U zadnjoj, četvrtoj magazi, u kacama je bilo maslo, med, pekmezi, sirevi, turšija od voća i svježe voće; jabuke, kruške, šljive i tunje.

Muhamed-begova avlija je ograđena vel'kim duvarom visokim oko dva metra. Tri aršina desno (1 aršin 75 cm) od avlijskih vrata, pa do vrha avlije, pružala se jedna dugačka kuća. Do vrata je bila pojata (štala) za krave, konje i sitnu marvu, zatim soba za kravara i konjušara, te poveća soba za rajukmetove, pa onda soba za subašu (nadzornik imanja) jer je Muhamed-beg bio plaho bogat, im'o je preko hiljadu kuća kmetova. On je njima bio dobar ko otac. Iz njegovih sela se ne pamti da je neko od kmetova otiš'o u eškiju (hadučiju). Od cijela njegova bogatstva koje je im'o, najviše je beg volio svoju 'čekru Biseru. Ona je bila ukras njegove familije.

Bila je visoka i lijepa ko vila, sa vel'kim crnim očima, tank'i obrva i kose, i bijela lica, ko da se samo s mlijekom umivala. Na usnama je bio uvijek blag osmjeh, u svilenom bijeloj anteriji, kadifli prslukom izvezenim zlatnim nitima, a glavu bi povezala svilenom burundžulom (marama). Na vratu su vis'le gužve bisera krupni' ko graškovo zrnevlje, a dvi pleten'ce su joj se opruž'le do niže koljena. Nakićena dukatima, Bisera se mogla viđati na pendžeru ili avlinskoj kapiji, a kad bi kud' išla na njoj je bila feredža od kašmira i crvene čizmice. Iza nje, u pratnji, su uvijek bile dvije robinje. Kad prošeta Silahića Bisera, Hisećani padaju na koljena, kad pogleda svojim crnim očima, Hisećani se u prsa lupaju, a kad im se blago osmijehne, pamet i srce im se oduzme. Eto takva je bila Silahića Bisera u doba ove priče, lijepa, mlada i bogata. Budućnost joj je bila ružičasta.

Prvi dan Bajrama pred Aparđi pašinom džamijom na doljnjim Hisećima, tamo će je sada smoposluga, svirala je carska muzika. Mnogo je bilo stari' i mladi' oficira koji su na taj dan posjet'li ovu malu i skromnu džamiju na spomen umrlog Aparđi paše. Mnogo se mileta (naroda) okup'lo oko džamije da poslušaju carsku muziku i pogledaju ove lijepe mlade oficire u njihovim svečano-paradnim odijelima iskićenim zlatom i nišanima (ordenjem) koje se blistalo na njihovim grud'ma. Ovo je naročito zanimalo mladi ženski millet koji je sa uzdahom gled'o u iskićene mlade oficire...

Od grupe oficira, odvojeni po strani, stajala su dva mlada oficira, jednaki' godina i po činu časti su bili jednaki. Jedan je po rastu bio malko viši i plav, sa vel'kim brkovima, a drugi manjeg rasta, crnomanjest, sa brčićima. Bila su to dva pobratima: Crnomanjesti je bio iz Anadolije i zvao se Hajdar Ali-beg, a drugi,

Aparđi pašina džamija na Hisećima

plavi, je bio Albanac i zvao se Imšir-beg. Pobratimili su se još dok su bili u školi za oficire a pošto su uvijek bili skupa, postali su veliki ahababi i na kraju pobratimi. Zajedno su i dijelili stan gdje su stanovali.

Njima nije bilo do molitve, ni do svečanosti, oni su gledali ženski millet. Htjeli su da projdu očima svaki jašmak i da zavire u svako lijepo oko, a mlade djevojke su rado uzvraćale poglede mladim oficir'ma. Mnoge od njih su podizale jašmake pokazujući lijepe lice. Onda se proču šapat da dolazi lijepa Bisera. I zaista, pojav'la se i Bisera. Išla je ko da na zemlju ne staje, lagahna ko da leti havom (zrakom) uzdignute glave i podignuta jašmaka, sa punim osmijehom na usnama. Iza nje, na dva koraka, išle su njezine dvije pratilje.

Narod ubrzo zaboravi na muziku i svirače, na svečanost i sve što se dešavalo oko Aparđi džamije i samo su gled'li u lijepu Biseru, a i ona je u tome uživala što je svi zagledaju. Ali nije bila ohola ni' uobražena tom ljepotom, pa se je svakom milo nasmijala. Ako bi joj neko dobacio kakvu lijepu riječ ona bi mu još ljepšom uzvraćala. Tad' Hajdar-beg gurnu svoga pobru i upita:

- Ko je ona hurija? (dženetska djevojka)

- Ne znam, brate moj - odgovori Imšir-beg pa nastavi - raspitaćemo se odma'.

Prikući se jednom mladiću i zapita;

- Ko je prijatelju ona lijepa hanumica što je prate robinjice?

- Ono je ćerka Muhamed -bega Silahića, njegova prelijepa Bisera - odgovori mladić.

- A će stanuje? - priupita Imšir-beg, ponovo.

- Tu neđe u blizini i rukom pokaza na Muhemd-begovu kuću.

Iako su obojica došli iz drugih država, obojica su dobro govor'li našim jezikom i mogli su se sa svakim sporazmiti. Kad je Bis-

Srušena 1928. godine

era nastup'la ispred njih, oni su je lijepo pozdrav'li sa: "Bajram Mubarek Olsun, lijepa hurijo". Ona im se nasmiješila i odgovor'la kratko: "Allah Razi Olsun" i nastav'la sa šetnjom dok je god svečanost trajala.

Više puta su se njihove oči sukobl'e sa njezinim, ko noć crnim, očima a kad se završila molitva u džamiji narod se počeo raspati pa je i Bisera o'šla svojoj kući. Mladi se oficiri pogledaše.

-Šta da radimo sad, narod se rasu a i lijepe cure - reče Hajdar-beg.

Pogledaše se pobratimi a Imšir-beg kaza:

- Haj'mo mi kod njez'na oca na Bajram, jer za Bajram je svačija kuća širom otvorena. Tamo ćemo se upoznati sa njezinim babom, a mogli bi i nju srestiti

- Pa haj'mo! - odgovori mu pobratim.

Kad je došla kući, Bisera je sjela kraj pendžera i kroz mušabek pogledala na sokak. Vid'la je mlade oficire kako se bliže njez'noj kući. Uštin'la je svoju pratilju koja poskoči i vrisnu od iznenađenja.

- Šta vam je hanumice? - upita ona Biseru.

-Ma vidi ona dva oficira, to su oni koji su me zagledali dok smo šetale sokakom, a sad evo idu nam' na Bajram.

Oficiri prodoše kroz otvorena avlijska vrata i pridžoše vrat'ma kuće. Tu, na vrat'ma, doček'o ih je sluga Hasan.

- Jel' izun (slobodno) begu na Bajram? - upitaše oficiri.

- Jest izun je! - odvrati im Hasan i pođe pred njima te otvori vrata musafirhane i najavi begu musafire.

Na sećiji, na mekahnu šiljtetu, između vunenih jastuka sjedio je stari i sijedi Muhamed-beg. Bijela brada mu je padala po prsima, a na njemu je bijela anterija utegnuta tarabozom (pojasom). Na glavi mu pozlaćeni kalpak (kapa sa krznom) a na kalpaku od

zlata čelenka, u ruci mu tespih od sedefa. Dva mu sina stoje na dvi strane. Oba su isto obučeni ko i babo im, osim što na kalpaku nejmaju čelenku. Oficiri udoše i priđoše si-jedom begu te mu poljubiše ruku govoreći:

- Aferdesum (oprosti) beže što 'vako nepoznati i nepozvani prelazimo tvoj kućni prag i tražimo izun da ti poželimo "Bajram Mubarek Olsun".

- Ašgeldun i izun i Allah Razi Olsun mladi carski sinovi (tako su se u to vrijeme zvali mladi oficiri). Bujrum. Moja je kuća na ovaj Mubarek (blagosloveni) dan svakom' otvorena.

Kada su se upoznali sa starim begom onda su mladi begovi pristup'li oficirima i zaželili im Bajram Mubarek Olsun.

Beg ih je onda posadio na šiljteta. Hasan je unio šerbe i nargile a mladi bezi su ih posluživali. Hajdar-beg nije pušio, il' se je stidio, il' nije htjeo da puši pred starim begom. Prvi je progovorio Hajdar- beg:

- Mi smo beže ovdje stranci a skoro smo došli u Banjaluku. Danas smo bili ovde u vašoj džamiji na Dovi pa smo se zaželili da u ovoj lijepoj čaršiji steknemo poznanstvo među dobrim ljudima. Čuli smo za vašu kuću i vidjeli vašu ćerku, lijepu hanimicu Biseru i poželjeli da se upoznamo s njezinim ocem.

Beg je neko vrijeme šutio ko da razmišlja šta bi odgovorio a da ne uvrijedi carske sinove .

- Što se mene tiče - otpoče starac - ja sam putnik koji svaki čas gleda kad će na put i kad će otputovati dragom Allahu, a moji sinovi su dobri mladići, oni će vas primiti ko braću, a moja ćerka Bisera, moj kućni ponos, ona je još mlada i ne misli, a i ne zna ništa.

Malo zatim, starac nastavi.

- Istina je da sam je tol'ko razmazio pa joj dozvolim da i s muškom malo promuhabeti uz prisuće njez'nih pratilja i to u granicama poštenja a ako bi se naš'o neko da je uvrijedi, il' štogod našao učini, rekne joj štogod nepošteno, eh, onda sinovi moji, vidite ova moja dva sina, iako su mladi ali imaju već po nekoliko megdana. Oni bi ga sasjekli sabljama i noževima, taman da je Sultanov sin.

Starac tada ponosno pogleda u svoje sinove. Mladi se oficiri zagledaše jer im je to zvučalo ko opomena al' i prijetnja.

-Bože sačuvaj i zakloni, i pomisliti tako nešto- reče Hajdar- beg. - Mi smo istina mladi ljudi ali smo iz dobri' familija i završili smo carsku školu. Mi želimo samo poznanstvo i iskreno prijateljstvo i zalažemo našu oficirsku čast da na naša srca nikad neće doći neki nepošten osjećaj il' na naša usta neka nepristojna riječ.

Zakuniše se oficiri sa "Vallahi Billahi" (pojačana zakletva - boga mi i boga). Beg pogleda u svoje sinove i poljubi oba oficira u čelo. Kad sinovi to vidješe, priđoše oficirima, zagrlīše se i poljubiše.

Oficiri su malo posjed'li pa ustadoše i

oprostiše se od begova. Oni ih predadoše Hasanu koji ih izvede n'avliju i otprati ih do avlijske kapije. Njih dvojica ne mogaše odol'ti a da ne bace pogled gore na pendžere i tamo ugledaše Biseru sa pratiljom kako sjedi na kameriji (istureni dio kuće) brez jašmaka, otkrita lica. Oni je pozdraviše mahanjem ruke a ona im se ljupko nasmiješi.

- Obadva su lijepa - prozbori pratilja, pa uzdahnu. Sjet'la se svog dalekog zavičaja i izgubljene mladosti koju provodi u dalekoj i tuđoj zemlji.

Ovim činom mladim oficirima bio otvoren put u begovu kuću, a što se tiče starog Muhamed-bega i njegovih sinova, mora se reći da oni nisu baš marili za Turke iako su bili iste vjere. Oni su za bosanski narod uvijek bili stranci, tuđinci, bez obzira na kakvom su se položaju nalaz'li. Silahići su sebe smatrali pravim Bosancima i bili ponosni na svoje bosansko porijeklo. Zato je beg na početku bio nepovjerljiv, ali na sveti dan Bajrama, svakome muslimanu je srce otvoreno za ljubav, poštenje i iskrenost.

Od tada, od Bajrama, mladi oficiri su počeli navraćati svakog Petka i muhabetili sa mladim begovima, vidali se sa lijepom Bisero i malko poašikovali sve uz prisuće pratilja. Tako je to išlo neko vrijeme sve dok nisu potkupili Hamzu- Roma, begovog konjušara, da im otvara kapiju a Bisera je istovremeno potkupila jednu od pratilja da ništ' ne kaziva ocu i braći.

Tada je pošlo pravo ašikovanje do neko doba noći, oficiri pod pendžerom, a Bisera na pendžeru. Otac i braća spavaju u svojim sobama na mehkim dušecima a robinja na sećiji i Hamza u pojati. Prošlo je od tada više od god'nu dana kako njihovo poznanstvo traje. Oba su se mladića zaljubila u Biseru, ali nisu mogli znati kojeg ona više voli. Jednako je bila ljubazna sa obojicom pa su obojica bivali pomalo nepovjerljivi jedan prema drugom. I dalje su ostali pobratimi iako su se počeli pobojavati jedan drugog. Jednog dana Hajdar-beg je pis'o svojim pismo, a Imšir je hod'o po sobi i pucket'o prstima. Očito se vid'lo da je bio neraspoložen.

- Ne, ne more to više 'vako - kaza on.

- Pa dobro, kaž' mi šta ti je, šta to ne ide tako? - uzvratī Hajdar Ali.

- Pa to, da nas obojica volimo istu djevojkul- uzvratī mu Imšir.

- Tako je, pobro, i treba da se razjasnimo šta nam je raditi, hoćemo li djel'ti megdan pa da vidimo čija je djevojka - kaza Hajdar Ali.

- Šta god ti je volja i šta god hoćeš da se učini samo da se sazna koga ona više voli - nastavi Imšir, i ko pomalo ljut podoviknu on svom pobri.

-Jel' tako pobratime?

-Jes' tako je, tako valja i treba. Trebamo obojica otić' do Bisere da nam ona, pravo po srcu, kaže koga više begeniše i koga je od nas dvojice odabrala. Pa koga god odabere neka

se onaj drugi, moj pobro, ne ljuti - odvrati mu Hajdar Ali.

- Pristajem - izgovori Imšir - ali poslije njez'ne odluke, onaj drugi mora da se odalji i povuče od Bisere. Ali se naše pobratimstvo neće prekin'ti, ono i dalje ostaje kakvo je bilo. Je l' Besa?

- Jest, besa je - odgovri Hajdar, pa nastavi. - Onaj koji izgubi mora ispros'ti, il' ukrasti djevojku od bega.

- Besa, besa...- rekoše u isti mah i zagrlīše se i poljubiše.

Tu večer, obojica su o'šli zajedno do Biserinog pendžera i upitali je koga od njih dvoje ona više begeniše, samo što nije trebala da se izjasni odma', nego da malko porazmisli. Usput su kaz'li da joj više neće navraćati pod pendžer sve dok ne kaže kojeg od njih više begeniše .

Videći da ne more drukčije nego da im otvori svoje srce, Bisera je otvoreno priznala da više begeniše Hajdar-Ali bega. Na te njez'ne riječi, Imšir -beg je problijedio ali se istovremeno pretvar'o da mu je sve'dno. Čestit'o je drugu i zaželi im oboma sreću. Onda se oprostio i otiš'o. Hajdar Ali-beg je ost'o sam sa Bisero. Kaz'o je da će je zapros'ti, da pripremi mater, a ona nek' zamoli oca i braću da je dadnu za Hajdar Ali.bega. Kad su se rastajali, Bisera mu tiho kaza:

- Slušaj, Hajdare, čuvaj se ti onog svog pobratima, ja se bojim da ti šta ne učini jer mu ja puno ne vjerujem.

- Ne boj se dušo, on mi je pobratim i dali smo jedan drugom besu da nejma krivnje ni osvete za onog drugog.

Prođe i mjesec dana kako su se oni razjasnili. Imšir-beg nije više dolazio Biseri i nije je vi'do a samo je HajdarAli-beg navrać'o pod pendžer. Bisera je pomalo otkrivala svoju tajnu roditeljima za njega a ustvari ih pripremala, najprije majku, a majka oca. Muhamed-beg, kad je čuo za taj haber poz'vo je Biseru preda se:

- Jel' istina, 'čeri, što ti mati priča?

A Bisera pocrveni i obori oči pred ocem.

- Pa voliš li ti Hajdar Alija? - ponovo je upita otac.

Bisera samo klimnu glavom i uteče iz sobe, a stari beg nije više ništa ni upit'o.

- Jednog dana, prije podne, u paradnoj uniformi, dojde Imšir-beg i pozv'o Hasana da ga najavi begu. Beg ga je ljubazno primio i posadio na šiljte. Upitaše se za zdrvlje, a onda Imšir-beg ustade i kaza:

- Poštovani i mnogo cijenjeni Muhamed-beže, želim poštovanje tvojoj familiji i cijelom tvom soju (plemenu), ja evo svratih ispred mog' ahababa i pobratima, Hajdar Ali-bega, da zaprosim tvoju, mnogo poštovanu ćerku Biseru, za njega, pa ako je Allahova volja i tvoja, ti mi beže odgovori.

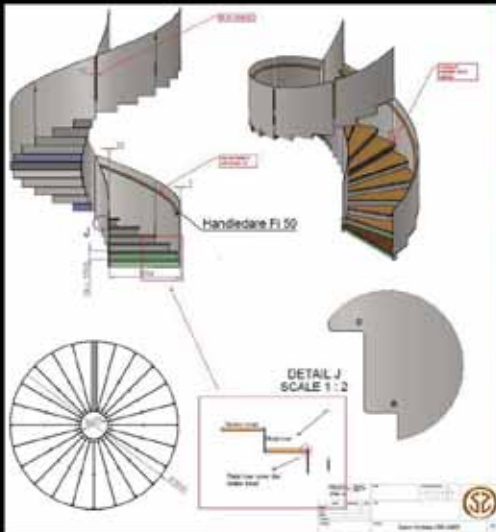
Nastavak u idućem broju

Sann Smide AB

Koksgatan 11-15 · 211 24 Malmö
040 29 21 80 · www.sannsmide.ab

byggnadssmide · industrismide · reparationer · underhåll

FRÅN RITNING TILL FÄRDIG PRODUKT

- Sad ću ja pozvati Biseru - odgovori stari beg - da ćujemo šta ona ima ka'zi na tvoji za-

Reklam - från idé till realisation

- fönster- och bildekorer
- plast- och plåtskylltar
- 4-färgs bilder
- ljusskylltar
- textiltryck
- småtrycksaker
- logotyper på beställning m.m.

Olofsborgsgatan 1
213 61 Malmö
tel 040 92 57 45
mob 0704 33 15 94
www.graposi.se
ecko@graposi.se

Jedan je Beli

ZLATO U GRUDIMA

Svijet uspomena Zdravka Radenovića (Montreal 1976. i Los Angeles 1984.)

Piše: Branko Tomić

Šarmer sa Vrbasa, Zdravko Radenović Beli, jedan je od najboljih rukometaša koje je svijet imao. As koji se pamti. Zvijezda koja ne tamni. Igrač kakvog bi i danas poželjeli svi treneri na planeti. Nije rođeni Banjalučanin, ali su mu korijeni krajiški. Unski.

Plahovit i zanosan, kao i rijeka sa čijih su izvora njegovi preci krenuli ka mirnoj Vojvodini, gdje su, nakon Osme ofanzive, ravnici u Dunav odabrali za svoje stanište. Tamo je progledao 5. septembra 1952. Tamo je, u bačkopalanačkom Tekstilcu, i zaigrao kada je imao 14 godina. Već kao junior zapeo je za oko rukometnim stručnjacima, pa je sasvim prirodno bilo da vrlo brzo preseli u redove jačeg Sintelona. Ni u ovom klubu „štrkljan“ nije dugo ostao. Jer, dalekovidno oko visprenog Vlade Štencla dobacilo je čak do Bačke i „zarobilo“ darovitog mladića, koji se nije

opirao prelasku u riječki Kvarner. Bilo je to 1972. u vrijeme kada je Jugoslavija na Olimpijskim igrama u Minhenu osvajala zlatnu medalju, a njen kovač bio baš njegov „otmičar“ Vlado Štencl. Ovim su se Belom širom otvorila vrata rukometnog svijeta.

Samo godinu nakon dolaska u Istru izgubio ga je Kvarner na isti način kako ga je i dobio. „Ukroa“ ga je banjalučki Borac, u kome će stasita momčina ostvariti sve svoje rukometne snove.

Bio je mlad da bi odmah ponio na leđima prevelik teret i punu odgovornost u velikoj ekipi, ali dovoljno snažan da se vrlo brzo uklopi u Borčevu šampionsku mašineriju.

„S njim smo postali pravi klub“, tvrdi legendarni golman Ako Arslanagić, čemu zlatni olimpijac Milorad Karalić dodaje da je Beli bio „jedan od najkompletnijih igrača“ tog doba. Kao i gorostasni Hrvoje Horvat, do kraja – univerzalan! Bedem u odbrani, a „udarna igla“ u napadu. Sa nezadrživim šutem „iz zgloba“.

U dresu Borca debitovao je 22. septembra 1973. u Zavidovićima protiv Krivaje, a samo tri godine kasnije sa svojim klubom osvojio je i Kup evropskih šampiona. Beli je branio boje Borca i u trijumfalnom finalu Kupa IHF-a 1991. i tako postao njegov najtrofejiji igrač svih vremena. Između ova dva velika podviga, s banjalučkim

šampionom osvojio je četiri prvenstva i četiri kupa Jugoslavije, a jedno vrijeme igrao je i za njemački Schwabing.

Posebno poglavlje u sportskoj karijeri Zdravka Radenovića predstavljaju nastupi u dresu reprezentacije Jugoslavije. Debitovao je u meču sa Danskom na Četverboju nacija u Ljubljani 1973. Imao je tada samo 21 godinu. U državnom timu odigrao je ukupno 137 utakmica i postigao

369 golova. Impresivno!

Gledao sam ga direktno, uz mnoge druge nastupe, prvo u Montrealu 1976, gdje nije baš sve „štimalo“, pa je Juga ostala bez medalje, prikovana za peto mjesto. Osam godina kasnije, u Los Angelesu, sve je bilo drugačije. Nakon sjajnih igara Zdravku je na pobjedničkom postolju sijalo zlato na grudima. Bio je kapiten olimpijskog reprezentativnog sastava, u kome je blistao još jedan Banjalučanin – golman Zlatan Arnautović. Bila je to kruna njegove karijere, koja će još dugo potrajati.

Posljednju utakmicu odigrao je u Borcu u 38. godini i tako završio svoj igrački hod do svjetskih visina gdje i danas, uz olimpijsko zlato i klupske trofeje, toplom svjetlošću zrače svjetsko srebro i bronza i dva mediteranska zlata.

Iako je uvijek podsticao mlađe da kao i on ostvare svoje sportske snove, nije duboko zaronio u trenerske vode. Ali je ostao u rukometu – devedesetih kao šef stručnog štaba Borca, a onda i kao uspješan direktor RK Sintelon iz Bačke Palanke. Početkom novog milenija vratio se u svoju Banjaluku u kojoj i danas živi. Dvije godine, 2001. i 2002, sa Ahmedom Karabegovićem i Ljiljankom Naletelićem predsjedavao je Olimpijskim komitetom BiH, ali se nakon toga, razočaran nekim odnosima, povukao u svijet uspomena, koje su mnogo ljepše od današnje stvarnosti.

ZDRAVKO RAĐENOVIĆ

Bačka Palanka, 05. 09. 1952.

Olimpijske
medalje

Rukomet

Klubovi

- Sintelon Bačka Palanka
- Kvarner Rijeka
- Borac Banja Luka
- Schwabing Njemačka

Prvaci Evrope

Probuđena košarkaškaraja

A sve je počelo davne 1947. kad je formiran najstariji košarkaški klub u BiH, "Borac", i kad je trener Aco Mastela donio iz Zemuna kožnu košarkašku loptu...

Piše: Angel TRAJKOVSKI

Mi, nekadašnji košarkaši banjalučkog Borca, održavamo, evo već osmu godinu, jednu lijepu tradiciju druženja u našem gradu. Kao dugogodišnji kapiten Borca (12 godina) nekako je logički bilo moje da "udarim u zvono" i probudim košarkašku raju. Nije to bio veliki problem, jer mi smo imali i imamo stalni kontakt preko ovih modernih naprava, premda smo "posijani" po cijelom svijetu.

Za sva naša druženja vrijedi pravilo: POSLJEDNJI PETAK U MAJU u 19:00, tako da svi unaprijed podešavaju svoje boravke u BL za taj datum. A svake godine, na našu radost, pojavi se neko novo lice da nam uljepša ova naša druženja. Puno je tu lijepih trenutaka, nostalgije, divnih uspomena i priče o našim uspjesima na sportskim terenima širom bivše Jugoslavije. U našim razgovorima prožimaju se neskrivene emocije, a bogami, bilo je i zanimljivih događaja. Naime, Mirjana Jelić-Mikica i Vladimir Miholjić-Vladek su nas oduševili svojim lijepim elegantnim plesom i podsjetili nas na naše plesove u Gimnaziji i na subotnje plesove u "Domu kulture"....

A sve je počelo davne 1947. godine, tačnije 27. augusta kada je oformljen najstariji košarkaški Klub u BiH "Borac"! Ocem igre "pod obručima" u našoj lijepoj B.Luci se smatra Aleksandar Mastela, jedan od najvećih imena iz fudbalskog svijeta u BL i kao igrač i kao trener. Da, 1947 god. Mastela je iz Zemuna donio kožnu košarkašku loptu, skupio banjalučke mladiće i uspio im dočarati ljepotu ove čudesne sportske igre.

Iste godine u BL je sagrađeno prvo košarkaško igralište na južnoj strani sadašnjeg Gradskog fudbalskog stadiona, a te godine je "Borac" odigrao svoju prvu prvenstvenu utakmicu u Tuzli protiv "Slobode" za Prvenstvo BiH. Jedan od njegovih prvih košarkaških učenika bio je i Milan Tošić-Prle, proslavljeni košarkaš i trener Borca, koji je, recimo i to, 1970. godine, kao pomoćni trener Ranku Žeravici, sa reprezentacijom Jugoslavije osvojio Svjetsko prvenstvo u Ljubljani. "Borac" je prvi put osvojio Šampionat BiH 1953. god, a 1952. god je svečano otvoren nezaboravni Stadion sportskih igara u samom centru grada., ali je, nažalost, srušen 2002. godine. Tu je Borac svoje zvanične utakmice igrao sve do izgradnje Sportske dvorane Borik u istoimenom naselju aprila 1974. godine.

Nastavak u slijedećem broju

KK Borac 1949 - Miroslav Lović, Milivoje-Lika Grozđanić, Ante-Spor Friganović, Božidar Pančić, Vlado Erceg, Božidar-Boba Stanić, Milan-Mima Stanić, Maden-Braco Stanić

Slobodan Jelić-Bato (BGD-u), Vukašin Božić-Kaso (BL), Goran Majstorović-Majstor (podbočen rukom-Drvar) Dragan Vuković-Skaka(BL), Djordje Jurić-Djoko (Prag), Vladimir Taušan-Taso (C.Gora), Predrag Čanak (Toronto-Canada), Gordana Zagorac(Bulajić)-Buli (BL) i Dušan Rodić-Roda (okrenut leđjima)

Mirjana Jelić-Mikica i Vladimir Miholjić-Vladek

Želimir Sejdinović-Ceker (Švedska) i Drago Kopanja-Kop (Pula)

Blaž Kotarac-Koki (BGD), Slobodan Savić-Roki (BL) i Branislav Majkić-Majk (Toronto)

Ugodni razgovori starih prijatelja

Mladja generacija će nastaviti tradiciju

Tihomir Divjak - Kikan, Vlado Bojer-Boki i Borko Miljević

**Snickeri
Maskin
Service**

Service Miljö Säkerhet

www.snickerimaskinservice.se
 Ehrensvärdsgatan 17 212 13 Malmö
 C/o Sabrija Halimanović
 +46 708 18 59 41

- * Prodaja **mašina za obradu drveta**, kao i zaštitnih sredstava koja se upotrebljavaju pri radu s ovim mašinama i alatima
- * Servis mašina i alata za obradu drveta
- * Obuka za rukovanje mašinama i alatima za obradu drveta, kao i upotrebu zaštitnih sredstava pri radu s ovim mašinama i alatima

Biografija

Vasvija Dedić- Bačevac je rođena u Banjaluci 16.06.1962. Završila je studij južnoslovenske književnosti i jezika na Pedagoškoj akademiji u Banjaluci i Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Još od mladalačkih dana djeluje na afirmaciji književne riječi. Osamdeseti godina aktivno učestvuje u radu Književne omladine grada Banjaluke, i u jednom periodu je i predsjednik te organizacije, kao i voditelj Književnog kluba 82, koji je okupljao i predstavljao književne stvaraoce i umjetnike iz različitih oblasti.

Nagrađena je nagradom Struških večeri poezije za najbolju pjesmu mladog autora na području bivše Jugoslavije. Prva zbirka pjesama Planetarna piramida je objavljena u banjalučkom Glasu 1985; Koferaši, roman 2003. Bosanska riječ – preveden na švedski jezik; U predvorju raja, zbirka priče; Vesna, bogumilska kći, roman o srednjovjekovnoj Bosni; Vrijeme ljubavi ili roman o sedamdesetim...

Autorica je dobitnica nekoliko književnih nagrada. Za roman Koferaši je nagrađena kao najbolji i najčitaniji pisac. Knjiga priča, U predvorju raja i roman Vesna, bogumilska kći su dobili nagradu Savjeta za kulturu u Švedskoj (Kulturrådet). Autorica je uvrštena u dvije antologije: Svjetionici, 2016. godine, Antologija i monografija umjetnika u dijaspori i Banjalučki rukopisi, antologija banjalučkih pjesnika u dvojezičnom izdanju, 2018.godine. Živi i radi u gradu Malmeu, u Švedskoj.

Jezik kao bogatstvo

Čuvaj jezik, rode moj!

Piše: Fikret TUFEK

I ne zaboravim, prođoše vojske i okupatori, vladari i moćnici, poplave, požari, ratovi, uhode, kukavice i špijuni ali zemlja i jezik ostaše, satkani od ljubavi i ponosa, i plaveti kosmosa, plaveti ljubavi i neuništivosti.

(Vasvija Dedić-Bačevac)

I ne zaboravim, prodoše vojske i okupatori, vladari i moćnici, poplave, požari, ratovi, uhode, kukavice i špijuni ali zemlja i jezik ostaše, satkani od ljubavi i ponosa, i plaveti kosmosa, plaveti ljubavi i neuništivosti. (Vasvija Dedić-Bačevac)

Osebnost i neobična pojava je Banjalučanka, profesorica, Vasvija Dedić-Bačevac (56). Radi s djecom i omladinom u osnovnim školama i gimnaziji u Malmöu, od progona iz Banjaluke, početkom agresije na BiH u maju 1992. godine. Nakon kraćeg boravka u Splitu Vasvija s mužem Safetom i djecom Amarom i Selmom dolazi u Švedsku, gdje radi kao nastavnica od 1996. godine. Uz to neumorno piše i dobija priznanja kao zapažena bh. književnica u dijaspori. Srećem je na različitim skupovima u Švedskoj, ali za vrijeme odmora i u Banjaluci...

Piše neumorno, romane, pjesme, eseje, crtice, zapise... O jeziku najčešće zbori, valjda i zbog profesije, poziva profesora, te velike želje da đacima prenese korijene naše kulture, jezika i tradicije. Pokazuje mi najnoviji esej o jeziku, napisala je toliko lijepo o tome da mi profesionalni nerv novinara ne da mira u želji da njena razmišljanja podijelim i prenesem i našim čitaocima „Šeher Banje Luke“!

- Nema dovoljno riječi da se istakne važnost učenja maternjeg jezika. Jezik je najveće bogatstvo svakog naroda i države. To je čudesni i savršeni sklop kojim ostvarujemo komunikaciju, te izražavamo naša misao i emocionalna stanja. Ljubav i svijest o jeziku se stvaraju i formiraju u porodici, a razvijaju i sistematiziraju u školskom sistemu, planski, stručno i promišljeno.

- Nema identiteta bez maternjeg jezika, zar ne?

- Čuvanje i njegovanje jezika je neodvojivi dio života svakog pojedinca koji svjesno radi na očuvanju i razvoju svog identiteta. Tražnje za identitetom je neodvojivi dio razvoja ličnosti svakog pojedinca, i proces koji nas prati tokom cijelog života. Znati ko si, znači imati čvrsto tlo pod nogama i stabilan oslonac u svim emotivnim stanjima. Događaji i katastrofe kojima bivamo izloženi često dovode u pitanje naš identitet i sposobnosti u iskušenja, svjesno ili nesvjesno narušavajući naš integritet i samosvojnost. Imati identitet znači znati ko si, znati jezik svojih roditelja i predaka, voljeti i poznavati svoju kulturu i istovremeno biti otvoren prema svijetu koji te okružuje, poštovati pravila i zakone, a iznad svega sam pojam čovjeka i čovječnosti, bogatstvo različitosti i prava svih drugih na život i egzistenciju.

- Da, ali čuvanje jezika nije nimalo lako, posebno za nas koji živimo u inozemstvu/dijaspori?

- Lijepo, jednostavno a ipak teško. Zašto teško? Zato što je to životni proces u kojem su potrebne mnoge važne supstance a iznad svega razvoj, čuvanje i njegovanje jezika. Taj elemenat je posebno značajan za nas koji živimo izvana naše domovine, u ovom slučaju u državi Švedskoj, koja je učenju maternjeg jezika dala izuzetan značaj omogućivši da maternji jezik postane dio školskog sistema. Demokratija i naučni pristup su ovdje na djelu i zato se u školama uči bosanski, arapski, srpski, hrvatski, kineski, turski, engleski, francuski, finski, romski, makedonski, grčki, i još puno drugih jezika za čiju realizaciju je potrebno ispuniti nekoliko uslova: grupa od pet učenika i stručno osposobljeno lice - nastavnik, i naravno da se u kući govori maternji jezik.

- U Švedskoj je bosanski priznat i djeca ga uče u redovnim školama?

- Trebalo je puno vremena, dokaza, simpozijuma i istraživanja da nastava maternjeg jezika uđe u škole, posebno da bosanski jezik dobije status jezika. Trnovit je put do zvijezda i slobode. Danas smo sretni, slobodni i poštovani građani države Švedske s pravom da naša djeca i omladina imaju mogućnost da uče maternji jezik u okviru švedskog školskog sistema što je esencijalno značajno za kvalitetno

učenje i lični razvoj kao i očuvanja bosanskog identiteta i veze s domovinom. Zamislite šta sve imamo: pravi nastavnici uče našu djecu u pravim školama, nastavnim planovima i svim elementima koji daju značaj i ozbiljnost nastavnom procesu! Sve to pod pokroviteljstvom najvažnije institucije za školstvo: Švedske uprave za školstvo (Skolverketa).

- Šta je poruka?

- Dragi učenici, roditelji i nastavnici, poštujujte, slijedite, aktivno učestvujte u daljem razvoju maternjeg jezika u okviru školskog sistema, čuvajte naš jezik i identitet kroz institucije školskog sistema zemlje koja nam je otvorila vrata, udomila nas i priznala nas kao građane i individue. Ne dajte nikome i ničemu da sruši ovo grandiozno djelo radi ličnih ciljeva, jer uvijek postoje oni koji žele podrumatizirati i marginalizirati našu djelatnost radi novčanih i drugih koristi..., kazuje prof. Vasvija Dedić-Bačevac.

Vasvija Dedić-Bačevac više od 35 godina živi i radi kao stvaralac u svom imaginarnom svijetu „planetarnih piramida, koferaša, u predvorju raja s bogumilskim kćerkama, u vremenu ljubavi iz sedamdesetih...“, pjesnički spajajući prošla i sadašnja vremena sa budućim likovima koji će nam pričati o njoj Bosni kao vječnoj inspiraciji, ali i šire o nama svima s balkanskih prostora uronjenim i rasijanim širom dunajluka u više od 128 zemalja! Inspiraciju crpi i sa Pešterskih visoravni od supruga Safeta, koji i sam piše, ali i od sina Amara, koji je u Lundu završio ekonomiju i kćerke Selme koja je u Štokholmu završila muzičku produkciju. Tiha, mirna, naizgled povučena, njeni će đaci kazati „stroga“, ova nastavnica, naški profesorica, spaja naše dvije domovine: Bosnu i Švedsku. Nije Vasvija još na početku stvaralaštva džaba nagrađena na „Struškim večerima poezije“ za najbolju pjesmu mladog autora na području bivše Jugoslavije – ona je te okvire sazrijevujući prevazišla prerestajući u istaknutu poetesu!

Prilikom jedne od svojih posjeta Švedskoj, kaza mi rahmetli prof. Dr. Zilhad Ključanin: „Vasvija Dedić je još 1980-ih bila pjesnička nada. Kad sam pročitao roman „Koferaše“ potvrdilo se da je ona iz nade prerasla u najboljeg bh. književnika kojeg imamo u dijaspori!“

Prilog: fotografije Vasvija Dedić-Bačevac

I novinare ubijaju,
zar ne

ATMOSFERA LINČA

Piše: Radmila Karlaš

Kako bi izrazili solidarnost, ali i bunt zbog pretučenog novinara BN TV Vladimira Kovačevića i zahtijevali što hitniju istragu od strane MUP-a RS, mnogobrojni novinari iz RS, ali i regiona, u ponedjeljak 27. avgusta u simboličnih 5 do 12 časova uputili su se pred Palatu predsjednika RS dokle nisu stigli. Naime, policija nije dozvolila pristup sjedištu predsjednika na bliže od 50 metara. Veliko okupljanje je održano u obližnjem banjalučkom parkiću, kada su okupljeni u znak negodovanja okrenuli leđa okupljenoj policiji. Novinar Vladimir Kovačević prethodne večeri je brutalno pretučen u banjalučkom naselju Mejdan, vraćajući se sa radnog zadatka na skupu Pravda za Davida. Među novinarima preovladava stav da je Kovačevićovo brutalno premlaćivanje posljedica atmosfere linča koju u RS prema novinarima koji nisu pod kontrolom vlasti plasira najviši vrh RS.

Šef dopisništva BN TV u Banjaluci Željko Raljić izjavio je da je ovaj nemio događaj prijeteća poruka novinarima u Republici Srpskoj i cijeloj novinarskoj zajednici, posebno novinarima BN televizije koji su i do sada bili izloženi prijetnjama i pritiscima. Novinari BN televizije su, kako Raljić naglašava, bili praćeni, prisluškivani, fotografisani, snimani kamerom, prijetili su im na društvenim mrežama, sve su to prijavljivali nadležnim služabama, ali bez rezultata. U tom smislu, novinarska zajednica će kako kaže pokrenuti sve mehanizme pravne zaštite, dok će istovremeno raditi i ono što je novinarski osnovni posao, a to je bavljenje ovim slučajem. Što se tiče policije Republike Srpske koja je izašla na lice mjesta i izvršila uviđaj, Raljić kaže da novinari onim što je do sada učinjeno nisu zadovoljni. "Ni ova istraga nije temeljita kao ni mnoge druge do sada. Želim da pozovem i novinarsku zajednicu, ali i sve političke subjekte koji izlaze na izbore, da im kažem da ovo nije način za rješavanje stanja u društvu."

Raljić je poručio da predsjednik Dodik treba da prestane da stvara atmosferu linča, da prijeti novinarima i da ih označava kao neprijatelje Republike Srpske.

"Jutros je predsjednik Republike Srpske Milorad Dodik posjetio našeg kolegu u Kliničkom centru. Ovom prilikom želimo da se zahvalimo, ali i da kažemo da ćemo biti još zahvalniji kada prestane da proziva novinare, da im prijeti, da ih označava kao neprijatelje Republike Srpske, te da ih targetira na način da su oni odgovorni za stanje u društvu. Novinari nisu i ne mogu biti odgovorni za stanje u društvu. Milorad Dodik jeste došao da posjeti našeg kolegu, ali ću podsjetiti da je Milorad Dodik došao da posjeti i porodicu Dragičević, ali smo vidjeli kakav je ishod te posjete bio na kraju."

Poručio je da napadači na Kovačevića moraju da budu otkriveni, kao i oni koji su ih na to naveli. Ukoliko se to ne desi, kaže Raljić, novinari ove kuće zatražiće razgovore i kontakte da vide šta oni mogu da ponude bezbjednosnim službama i šta ovi mogu da odgovore BN TV. Raljić kaže da BN TV ne želi da sugerise nikom ništa, niti stoji iza novinarskih protesta, jer u toj kući preovladava mišljenje da svako treba da radi po svojoj savjesti.

"Svaka organizacija, novinarsko udruženje, medijska kuća ili pojedinac može u ovom trenutku da radi ono što smatra da je dobro za sve nas. Računam na to da prema pravim adresama treba uputiti i prava pitanja i iznijeti stavove, a naš stav je da napadači na Vladimira Kovačevića moraju biti otkriveni, jer je ovo vrlo ozbiljan napad i nećemo dopustiti da MUP RS ništa ne uradi o tom pitanju. Imamo mi načina da se izborimo s tim."

Osim što od policije očekuje da što hitnije reaguje i ubrzo pronađe počinioc, Siniša

Vukelić, predsjednik Kluba novinara Banjaluka, kaže da je granica pređena i da Klub novinara ubuduće neće tolerisati takvo ponajanje. Smatra da je atmosfera linča koja je stvorena u RS rezultirala napadom na kolegu Kovačevića. "Ni sam Vladimir Kovačević ne zna šta je pozadina napada, ali očekujemo da policija to istraži. Pozivamo sve medije u BiH da objave baner, flajer ili video isječak sa natpisom 'Stop nasilju nad novinarima'. Pozivam kolege da se solidarišu, ovakav ambijent je za svaku osudu i nemoguće je raditi u ovakvim okolnostima."

Predsjednik Udruženja BH novinari Marko Divković je na protestima u Banjaluci izjavio da novinari moraju da budu solidarni. "Napadnut je jedan od nas, u ovoj godini ovo je 41. napad na novinare. Meni ovo liči na organizovani teror linije 3P - politika, pravosuđe, policija. Ovo je odavno prevršilo svaku mjeru, ovo je pokušaj ubistva. Iskustva iz dosadašnjih slučajeva ne daju povoda za optimizam, svi smo mi sa metom na čelu." Divković je pozvao kolege iz svih redakcija da na određen način pokažu solidarnost, bilo da zatamne ekran ili pošalju poruku da je dosta napada na novinare. "Bojim se da ovo nije kraj, izbori se zahuktavaju, mnogima ćemo zasmetati."

Pretučeni novinar BN TV Vladimir Kovačević, koji se nalazi na hirurgiji Kliničkog centra u Banjaluci, sinoć je bio ispred ulaza u svoju zgradu u Mejdanu, kada je vidio dvojicu muškaraca sa kapuljačama na glavi.

"Prošao sam pored njih ne očekujući da će mi se bilo šta desiti. Odjednom su nasrnuli na mene. Razvukli su šipke i počeli da me udaraju. Pokušao sam da se branim, dok su me oni udarali po glavi i tijelu tim šipkama. Pozivao sam upomoć dok su me i dalje udarali. Onda su pobjegli u automobil i odvezli se u nepoznatom pravcu." Kovačević je rekao da mu je glava razbijena na dva mjesta i da ima povrede po uhu, licu i tijelu.

Elit Städ Sverige AB

Järnvägsgatan 2B, 582 22 Linköping

www.elitstad.com

Telefon 0142 126 01 Mobil 070 952 24 66

Elit Städ Sverige AB är en företag som har fokus på leverans av tjänster av högsta kvalitet. Vi startade vår verksamhet år 2006, och sedan dess har vårt kundunderlag och omsättning stadigt ökat, tack vare de kvalitetsnivåerna vi har uppnått. Vi levererar kundanpassade lösningar, i högsta möjliga grad beroende av kundens krav och önskemål. Lokalvård av kontor och butiker, bygg- och flyttstäd samt alla typ av golvvård ingår i våra dagliga uppdrag.

I vårt arbete använder vi oss av en modern maskinpark samt är miljöanpassade till rådande lagar och bestämmelser genom vårt miljövänliga arbetspolicy och miljötänk. Vi utför uppdrag enl. löpande avtal samt enstaka uppdrag, båda med kvalitetsförsäkringar och kvalitetsgarantier. Idag är vi verksamma i Södermanland, Östergötland, Jönköpings län samt Älvsborgs län. Vår personalstyrka är i dagsläget 23 personer och vi ser framemot att inom kort även anställa fler. Vi samarbetar med Sveriges största leverantörer av hygienprodukter, och är även certifierade och utbildade i de olika användnings områden. Elit Städ följer de rådande kollektivavtal samt innehar F-skattebevis och ansvarsförsäkring. Välkomna till Elit Städ Sverige AB - ett företag med kvalitet i fokus!

Svi vi koji ste zainteresovani za posao u ovoj branši, a željeli bi raditi kod nas u gradovima: Linköping, Norrköping, Nyköping, Mantorp, Jönköping, Borås, Mjölby mogu se javiti na naše kontakt telefone.

PANSION VILLA EVA OMIŠALJ - OTOK KRK

SAMO 5km od aerodroma RIJEKA

*Bara 5 km från flyggplatsen Rijeka
otvoreni smo cijelu godinu*

Vi har öppet hela året

Privatna plaža, restoran i pizzeria u sklopu pansiona

*Privat strand, Restarung och Pizzeria tillhörande själva pensionat
više informacija na WWW.VILLA-EVA.COM*

Mer informatio på

"Demofest" "Muzika u očima Slobodana Rašića"

Festival demo bendova u Banjaluci, "**Demofest**", održan krajem avgusta u Kamenjaku tvrđave Kastel, započeo je "muzikom" koju "vidimo" na umjetničkim fotografijama Slobodana Rašića. Ovaj umjetnik kamere i saradnik našeg magazina, član ULUPUBiH-a iz Banjaluke, snima i izlaže već punih četrdeset godina, a njegove fotografije ne plijene samo vizuelno, koloritom i odsjajima, nego i svojom "osjećajnošću".

Slobodan Rašić, poznat i po svome nadimku Bobara, rodom je iz Travnika, ali je Banjaluku, i Vrbas, prihvatio kao svoj životni i umjetnički zavičaj. Pobjednik je "Demofestovog" konkursa "Čista umjetnost" koji je organizovan 2017. godine, kada je njegov foto-objekat "Neka bude drvo", u obliku stabla napravljenog od raznih komada otpada, ocijenjen najboljim.

"Nema festa bez 'Demofesta', moram to da kažem. Ja ovdje predstavljam hronologiju banjalučke rokenrol scene u periodu od 1975. do 2001. godine. Sve izložene fotografije su vezane za festival", istakao je Rašić.

Autor dodaje da su izložene muzičke fotografije te da je scena u periodu kada su fotografije nastajale bila veoma jaka, u stvaralačkom smislu, u gradu na Vrbasu.

"Zato ja kažem da je rokenrol poštena stvar. Ovdje se može vidjeti da su mnogi ljudi koji su tada stvarali sada u vrhovima svjetske muzike", istakao je Rašić.

Autor izložbe dodaje da ova postavka ima 30 eksponata koji su većinom urađeni u crno-bijeloj tehnici.

"Sama izložba ima 30 eksponata, svi su uglavnom crno-bijeli, uz dodatak dvije fotografije u boji. Sve izložene fotografije su sa bine. Ovo je šarenica koja predstavlja nastupe od mjesne zajednice Borik 1 pa do sala kao što je dvorana 'Borik' ili dvorana u Mejdanu. Scena u Banjaluci je tada bila veoma živa", naglasio je Rašić.

Nenad Matejić Basdans BL 1987

Sandra Kozic BL 1990

THE GRUPA BL 1987

Ekaterina Velika BL 1984

Muris Čengić Ritam Kiše BL 1988

Neno Škorić Radio BL 1987

Radomir Mihajlović Točak Smak BL 1977

Dino Dvornik i Rambo Amadeus Borik 2001

Ulaznica koncert grupe Dinar 1984

Grafit BL 2001

5. Street basket vikend u Donjem Vakufu

Prijateljstvo pod koševima

O saradnji organizacija iz dijaspore, regiona i BiH

Tekst i foto: Sead Cerić

Prvi avgustovski vikend, već po tradiciji, u Donjem Vakufu je rezervisan za košarku. Na ovogodišnjem, 5. Street basket vikend „DIJABIH#5“, takmičile su se četiri ekipe: Žabalj (Srbija), Prozor – Rama, Banjaluka i domaćin, ekipa KK „Promo“. Turnir, igran u Sportskoj dvorani Donji Vakuf, svečano je otvorio gospodin Mitar Kovačević, predstavnik Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, i pri tom naglasio da su upravo ovakvi događaju idealna prilika za povezivanje i obnavljanje veza između BiH, dijaspore i regiona.

Pobjednik ovogodišnjeg turnira je ekipa Žabalj iz Srbije koja je u finalu savladala izvrsnu ekipu Banje Luke. Treće mjesto osvojila je ekipa Prozor – Rama koja je u do kraja neizvjesnoj utakmici savladala ekipu KK „Promo“ Donji Vakuf.

Organizatori 5. Street basket turnira dijaspore „DIJABIH#5“ bili su: Sportski savez općine Donji Vakuf, KK „Promo“ Donji Vakuf i JU Centar za

kulturu, informisanje i sport Donji Vakuf, partneri Općina Donji Vakuf i Savez Banjalučana u Švedskoj, dok je pokrovitelj turnira Vlada Srednjo-bosanskog kantona.

Tokom protekle četiri godine na turniru DIJABIH sudjelovao je 13 ekipa iz devet zemalja svijeta.

Prije finalne utakmice odigrana je revijalna utakmica U-15 selekcija KK Promo Donji Vakuf i ZUG „Vezeni most“ Banja Luka, u kojoj su više sportske sreće imali mladi Banjalučani. Za sve učesnike DIJABIH # 5 organiziran je i atraktivan rafting na Vrbasu, od mjesta Kopčić do centra Donjeg Vakufa.

Donji Vakuf organizacijom ovog sportskog događaja nastavlja širiti pozitivnu misiju povezivanja naših građana u zemlji, dijaspori i regionu.

U okviru 5. Street basket vikenda dijaspore „DIJABIH#5“ održano je predstavljanje izdavačkih djelatnosti magazina „Šeher“ Banja Luka i panel – diskusija o saradnji organizacija iz dijaspore, regiona i Bosne i Hercegovine.

Otvorenju turnira prethodio je sastanak predstavnika Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine sa načelnikom općine Donji Vakuf Husom Sušićem, predstavnicima Saveza Banjalučana u Švedskoj Feridom Lukačevićem, Mesudom i Suadom Mulaomerović, Nailom Varjačom, predstavnikom Sabora bošnjačkih asocijacija u Hrvatskoj Kadrom Kulašinom. Sastanku su prisustvovali i dr. Hamdija Mlinarević, član Organizacionog odbora 5. Street basket turnira, predstavnik Udruženja građanja (Vezeni most) Banja Luka Rasim Dizdarević, te predstavnici lokalnih zajednica Žablja i Donjeg Vakufa.

Načelniku općine Donji Vakuf predstavljen je Memorandum o saradnji Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice i Općine Donji Vakuf, koji se odnosi na saradnju u oblasti iseljeništvu.

Članovima udruženja predstavnici Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine prezentirali su aktivnosti koje provodi Sektor za iseljeništvu na temelju Politike o saradnji sa iseljeništvom, s posebnim akcentom na prijenos znanja, saradnju sa lokalnim zajednicama, te ih pozvali da se registriraju na Interaktivni portal za dijasporu: www.dijaspora.mhrr.gov.ba.

In memoriam: Edhem TRAKO (1937. – 2018.)

Miris lipa na Mejdanu

*„U beskrajnim prostorima duše i dobrote
uvijek ćemo biti dio ovog grada.“*

„...Kroz koprenu sjećanja probija se grad, sa sretnim i sjetnim godinama. A ti si, grade moj, grade naš, bio moje najdraže mjesto, ono koje je najsigurnije, mjesto koje je pomjerilo granicu prema toplini, u sami spokoj. Stoga si za mene bio najvredniji i najljepši...“

Moja Banjaluko, moja ljubavi! Koliko moj život traje, toliko si moj uzdah... Sada, da bih stigao do tebe, satima putujem, prođem kroz nekoliko klima s jednog do drugog kraja Evrope, letim iznad norveških jezera, Atlantika, Danske, Njemačke, divim se bijelim grebenima Alpa i ravnicama Hrvatske. Najzad se poput svjetlosti pojavi Budžak, pa pozorište, hotel Bosna, Ferhadija, Kastel, i eto mene na Mejdanu. A lipe, mirišu li, mirišu! Kad uđem u svoj stan, istog trenutka u meni bljesnu radost od dolaska i tuga od ponovnog odlaska...

U sebi, ja sam već odavno upisan u knjige i stranice ovog grada. U statističkim obrascima mogu nas i izbrisati, što možda i žele. Ali u beskrajnim prostorima duše i dobrote, uvijek ćemo biti dio ovog grada...“

Ovako je pisao, i disao, naš sugrađanin i pisac Edhem Trako, koji je čitav život proveo između dva sna/nesna – onog o djetinjstvu i onog o povratku u svoj zavičaj. A njegov zavičaj bila je i Banjaluka, u kojoj je proveo najveći dio svog života, radeći u Incelu i Čajavecu, i nižući u odsjajima duše stihove i prozne rečenice. Putevi progonstva odveli su njega i njegovu porodicu u Norvešku, koja mu je pružila gostoprimstvo, i kojoj je bio beskrajno zahvalan, ali je uvijek maštao i o povratku. Jer, kako je pisao u svojim knjigama, posebno u najnovijim romanima, „Svjetlu povratka“ i „Zaćaranom krugu“, to svjetlo zavičaja nikad ne gasne u nama i na obzorjima naših želja. S tim svjetlom u očima i duši naš prijatelj i saradnik Edhem Trako, samo dvije sedmice nakon ovoljetnog „Vezenog mosta“, na koji je rado dolazio, prešao je na drugu obalu, tamo gdje je voda bistrija i gdje nema sjenki. Vratio se mirisu lipa na Mejdanu. Njegovoj porodici izražavamo duboko saučešće, nek mu je veliki Rahmet, a i naše stranice ostat će otvorene za njegove literarne stranice, i ono svjetlo dobrote koje je ostalo da titra. O tom svjetlu govore i ova dva fragmenta koje su napisali Šimo Ešić i Ismet Bekrić.

Foto: Mirsad Filipović

Edhem sa suprugom Tesmijom

Šimo Ešić:

PATNJA PROGONSTVA I SAN O POVRATKU

Cijeli svoj osobeni književni opus Edhem Trako posvetio je jednoj temi – ljubavi prema zavičaju i tlapnji za povratkom u kraj gdje je prvi put zaplakao i iznad koga je prvi put ugledao nebo. Od romana „Kuća na Kunovu“ i „Nona“, preko zbirke pripovjedaka „Slike za privid“ i poetske zbirke „Cvjetovi iz Čaira“, pa sve do romana „Svjetlo povratka“, Trako kao da ispisuje jednu knjigu, knjigu uspomena na najljepše predjele na svijetu (kakvim nam se uvijek čine oni zavičajni, naročito kad odemo od njih, a posebno ako odemo ne svojom voljom), knjigu patnje zbog nasilno izгона iz tih rajskih prostora, knjigu nade da će se opet probuditi u vlastitom domu, onom u kome je odrastao i gdje je sve njegovo. Ništa čovjeku ne može biti tako vrijedno i važno, tako golemo i neprebolno kao ono što je imao, što je bilo njegovo, pa mu je oteto. Taj bol, to osjećanje duboke nepravde i sazrelo je u duši ovog osjetljivog čovjeka i oblikovalo se u priču koja se mora ispričati, koja mora izaći u svijet, koja mora ostati zabilježena. Jer, mnogo je onih kojih se tiče, koji je mogu razumjeti i poistovijetiti se s njom.

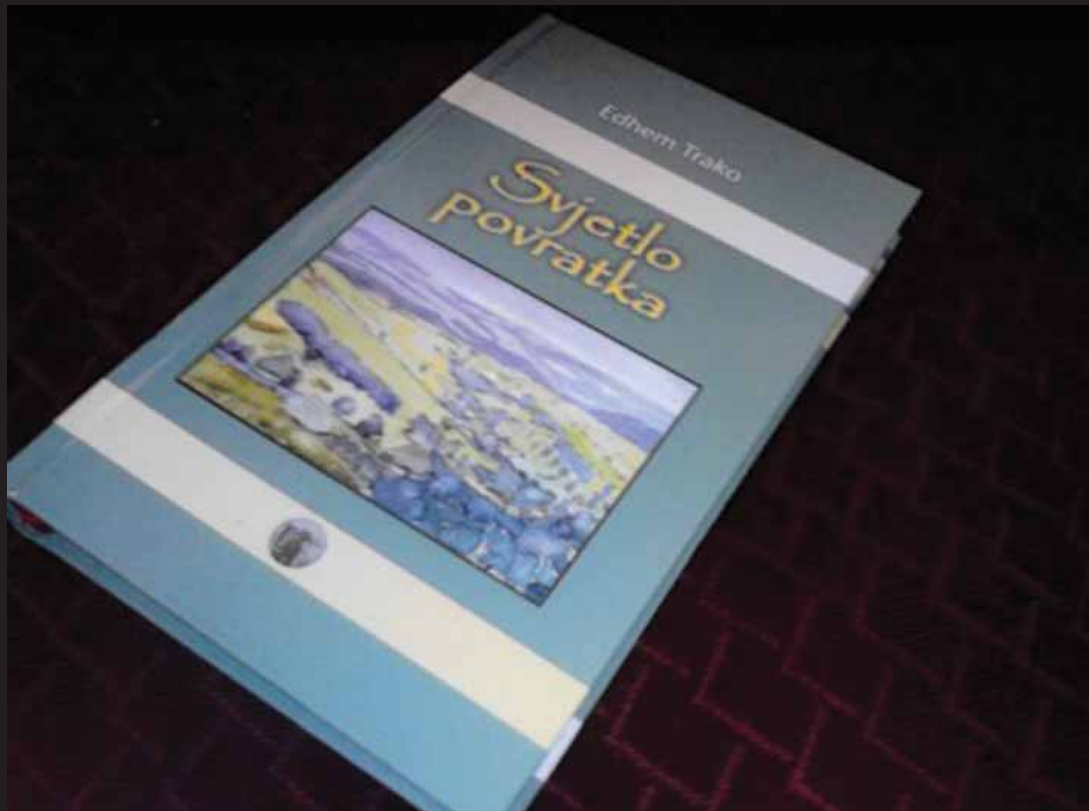
Tako je Edhem Trako i počeo svoj spisateljski put: ne da bi sticao književnu slavu, i sve što uz nju ide, nego da bi ispričao priču koja je važna kao što je i sam život, da bi tu priču izdigao na nivo univerzalnog, opšteljudskog, da bi sačuvala uspomenu na stradalnike, da bi uzvisila tragiku žrtve, da bi stajala u vremenu i opominjala. Da se ne ponovi nikome više – dovoljno je što se ponovilo njemu, koji je dva puta bio progranik: jednom kao dječak (u Drugom svjetskom ratu), a drugi put u poznom dobu, kao šezdesetogodišnjak.

U Norveškoj, svojoj novoj postojbini, gore na sjeveru, daleko od zavičaja, ali sa zavičajem koji se duboko utisnuo u dušu, kao neizbrisiv pečat, kao slika koja ne može izbledjeti, prognani pisac pričom

oživljava doba djetinjstva, surove postupke progonitelja, strašne strahove nevinih. Još jednom pred njegovim očima defiluju likovi roditelja, drugova iz djetinjstva, dragih dobrih ljudi, hrabrih, ustrajnih i postojanih (kao Mirićka, junakinja kakvoj je teško naći pandan u našoj novijoj literaturi), još jednom se nižu sudbine jedna za drugom, prepliću i nadopunjuju. Odvija se još jednom onaj život koji je bio, a koga više nema. Tako počinje priča o svjetlu povratka – sjećanjem na prvi odlazak, na onaj rat, na progonstvo, od čega je počeo i razlog za ovu priču. Tako ona i teče – na dva kolosijeka – onom davnašnjem i ovom današnjem, koji se prepliću i razilaze, spajaju i razdvajaju, a cijelim tokom, u stvari, idu naporedo u svojim metaforičkim značenjima.

Trako priča živo i uvjerljivo. Ne suviše kitnjasto, jer njegova priča je sama po sebi dovoljno snažna i životna. Njegovo pripovijedanje, međutim, često odaje pjesnika u njemu, upliva u poetsko, ali s mjerom, nikad previše da bi sklznulo u patetično. Tako njegova priča, osim narativnog (koje je sam život ispričao, a pisac je tu samo da se priča kroz njega oglasi) mjestimično obiluje i lirskim nabojem, naročito na mjestima koja se tiču sjećanja na djetinjstvo ili gdje su deca u glavnim ulogama, i opisa nestrpljenja kada će doći čas povratka, odbrojavanja kada će “zasvijetliti pred očima to svjetlo”, dugo sanjano i iščekivano, po kome je roman i dobio ime.

Ovim romanom Edhem Trako se iskazao kao pronicljiv istraživač i potvrdio kao vješt pripovjedač, a bh. literatura dobila je jedno od najupečatljivijih svjedočanstava o progonstvu, o izbjeglištvu – muhadžirluku, pravu odu ustrajnosti, nepokolebljivoj vjeri i neugaslom snu prognanih u konačan povratak na svoje.

Ismet Bekrić: ODA ZAVIČAJU

»Pitaju li / Gdje je Edhem / Reci im u Norveškoj / Ako kažu / Uh zima / Odgovori im / Tamo je mir / I sretni ljudi...« Tako je u jednoj svojoj pjesmi zapisao prozaist i pjesnik Edhem Trako, kad se u jesen 1993. godine našao u Norveškoj. Ali ne kao turist, putnik namjernik, već kao prognanik, kojega su, protiv njegove volje, vjetrovi zla odpuhali iz Banjaluke čak na sjever, u zemlju fjordova koji se nisu stisnuli, nego još više raširili, otvorili, da prime one koji su morali napustiti svoje zavičaje.

»Kada sam se našao u Tanumu, centralnom kampu za tek prispjele izbjeglice (Invandrere), shvatio sam da me snašla tuđina«, prisjeća se Trako svojih prvih norveških dana i mjeseci. »U Tanumu sam ostao samo jedan dan, da bi obavili obavezno vakcinisanje i popunjavanje propisanih papira, a onda je počelo seljakanje od kampa do kampa: Trysil, Finskugen, Girihaugen u Hulu i na kraju Trondhaim, gdje smo, nakon dobivanja odgovarajućih dokumenata (Ophold tilatels) dobili i svoj prvi norveški stan.«

Novo podneblje, novi osjećaji, nove zapitanosti i, kroz sve to, nostalgija. Kako se boriti protiv nesanice i slika što naviru u talasima? Trako je pronašao neki svoj put – nastavio je pisati roman »Kuća na Kunovu«, čiji je rukopis ponio sa sobom. A onda su se otvarale i nove stranice.

Već svojim prvim romanom (»Kuća na Kunovu«, Sarajevo,

1999.) Edhem Trako je označio osnovnu tematiku i poetiku svoje proze i poezije – zavičaj, kao čudesni prostor sazdan od travnatih padina i šumaraka što se spuštaju prema Čehotini i Drini, tamo kraj Foče, kao laticice sjećanja na kojima neizbirisivo žive slike i glasovi djetinjstva, preliveni u život kao suština i smisao, radost i uzdah, odlazak i povratak. Za Traku je njegovo rodno Kunovo stalna žudnja, dobrota, životna i literarna metafora, hamajlija/ogrlica koju ništa ne može potrgati i rasuti joj biserje. Preplitanje srećnijih slika djetinjstva i zavičaja sa surovom stvarnošću progonstava i muhadžirskog života susrećemo i u Trakinim proznim knjigama »Nona« (roman, Sarajevo, 2003.) i »Slike za privid« (priče, Sarajevo, 2006.), te posebno u zbirci pjesama »Cvjetovi iz Čaira« (Sarajevo, 2009.), koju doživljavamo kao lirski dnevnik, pjesničku hroniku života rastegnutog od jednog do drugog progonstva, od jednog do drugog nesna.

Između dva prognanička nesna, dva »albuma životnih slika«, prepunih tamnih sjenki, pruža se i luk novog romana – »Svjetlost povratka« - u kojem pisac, na obalama sjevernih mora, ponovo doživljava i svoje djetinjstvo u istočnoj Bosni, kada je, s majkom, sestrama i braćom, osjetio sve strahote rata, smrti i krvoločnih prijetnji koje mu nigdje nisu dale smiraja. A on je samo želio biti u svome selu, igrati se sa svojim vršnjacima i udisati miris trava zavičaja.

»Po drugi put sam prognanik. Prvi put kao dječak, a drugi

ZAČARANI KRUG

Edhem Trako

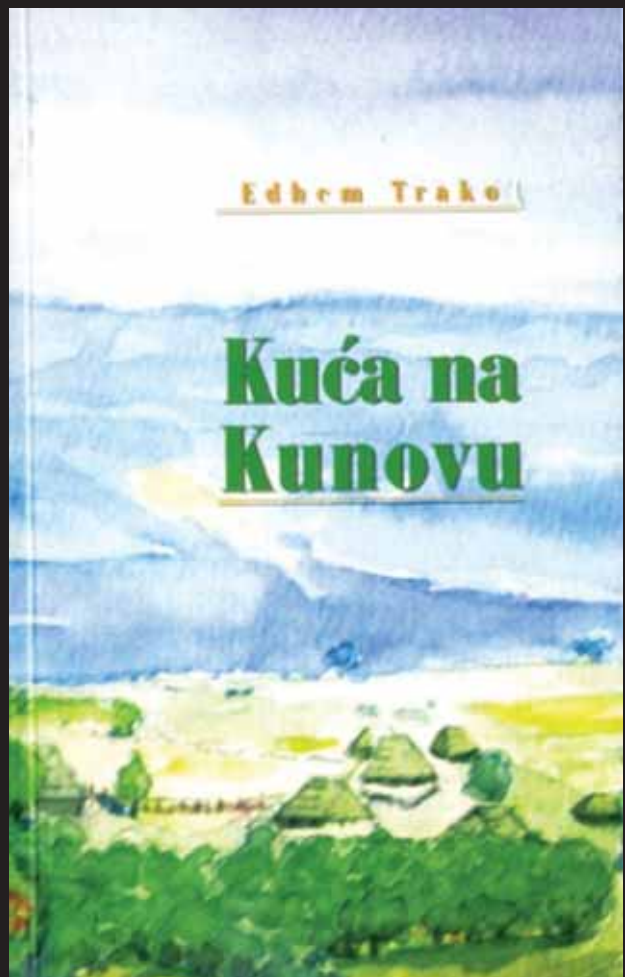
kao šezdesetogodišnjak. Nikada nisam slutio, niti kroz kakve slike, da se zlo iz minulih godina, jednoga dana može pojaviti pred mojim očima«, piše Trako u prologu svoga novoga romana. A zlo se, eto, ponovilo, da svojim lancima nepopustljivo stegne čovjeka mehke riječi. »Je li izgnanstvo zaista strašno, i može li progonitelj zbog toga biti beskrajno nesretan?« pita se prognani pisac, koji na to pitanje ne može odgovoriti, ali samo zna da je najteži osjećaj zbijen u to, da nije kriv što je prognan, i da zbog toga tuguje, sanjajući o povratku kao uzvišenom cilju i smislu života koji se samo prelijeva, iz dana u dan, iz jednog godišnjeg doba u drugo, kao što se tihi smiješak pretače u uzdah...

Literatura Edhema Trake svojevrsna je lična, i zajednička, oda zavijaču, koja nas od početka do kraja vezuje za svaku stranicu, svaku sliku/priču; tu nismo samo odmjereni čitaoci, pratioci zbivanja, nego i sudionici, suosjećajnici, koji se odjednom i sami nađemo u tom preplitanju svjetala i sjenki, u tom hodu kroz vrijeme, noseći oko srca zavijačnu hamajliju – travku sa proplanka, slap rječice, glas komšije koji te zove sa susjednog brda, pisak lokomotive koja te vraća kući. (Odlomak)

Edhem Trako

NONA

roman

Diana Budisavljević

Napisa o: Dinko OSMANČEVIĆ

Naličja zločina **OPASNE IGRE**

Minimiziraju se žrtve, a veličaju njihovi dželati, ili ideologija nacionalizma

Prije šest mjeseci, u svojoj 87. godini, preminuo je banjalučki novinar i publicista, Miloš Milinović. Miloša nisam poznao sve do prije nekoliko godina, kada je trebalo da mu iz Nezavisnih novina dostavim dio tiraža njegove knjige, "Dianina djeca".

Došao sam u Vilsonovu ulicu, na Mejdanu, u kojoj je Miloš živio. Bio je u poznim godinama i polako se kretao. Zapamtio sam njegov blagi pogled. Kako nisam bio dovoljno upoznat sa misijom plemenite Austrijanke, Diane Budisavljević, bio sam radoznao o njenoj misiji. Diana je sa svojim pomagačima, plemenitim ljudima iz Zagreba, uspjela iz ustaških logora izbaviti i spasiti od smrti više od 12000 dječaka i djevojčica srpske nacionalnosti, te ih privremeno zbrinuti u hrvatskim porodicama. O svakom djetetu vođena je precizna evidencija, tako da bi se nakon rata mogla vratiti svojim porodicama. Propustima, nakon rata, dio dokumentacije je zagubljen, što je dovelo do gubitka identiteta pojedine djece. A djeca, koja su prošla kroz ustaške logore, bila su sa Kozare i krajeva oko ove planine. Miloš je potvrdno odgovorio i na moje pitanje, da li je on jedno od Dianine djece. Zajedno sa svojim bratom prošao je dječje logore Sisak i Jastrebarsko i u tim logorima zauvijek izgubio kontakt sa svojom sestrom. Milinović je knjigom "Dianina djeca" otrgnuo od zaborava nepravedno zapostavljenu Dianu Budisavljević i podigao joj veliki i najljepši spomenik.

I nače, dječji logori Sisak i Jastrebarsko bili su u sistemu ustaških logora Jasenovac, u kojima je na najsvirepiji način umoreno na desetine, a možda i stotine hiljada Srba, Roma i Jevreja, kao i desetine hiljada Hrvata i muslimana (Bošnjaka), antifašista i komunista. Podaci o ubijenim u Jasenovcu kreću se u razmacima od 83000 pa do više od 700 hiljada. Uopšte mi ne pada na pamet da licitiram brojem žrtava, dovoljno je samo podsjetiti se riječi idejnog tvorca i prvog upravnika ovog mučilišta, Vjekoslava "Maksa" Luburića, da je Jasenovac u mogućnosti da primi neograničen broj logoraša.

Nekako tih dana, kada je i Miloš Milinović završio svoj ovozemaljski put, u Zagrebu je Vijeće za suočavanje sa posljedicama nedemokratskih režima, napravilo truli kompromis, i u isti koš svrstalo i takozvanu NDH i socijalističku Jugoslaviju. Po preporukama tog vijeća, rogozbatnog naziva, u posebnim prilikama, na komemoracijama HOS-a, dozvoljena je upotreba ustaškog pozdava, "Za dom spremni". Dakle, minimiziraju se žrtve ustaških zločina, a tolerišu i veličaju njeni dželati. Forsiraju se likovi poput Marka Perkovića Tompsono, sveprisutnog "dvorskog" pjevača koji promovise nakaradni, fašistički pokret. Na sceni je otvoreni revizionizam.

Sve ovo pišem potaknut i nedavnom odlukom Skupštine Republike Srpske da se stavi van snage Izvještaj Vlade RS o Srebrenici. Naravno da ne treba zaboravljati ni srpske žrtve iz Srebrenice i oko nje, što je bilo opravdanje za ovakvu odluku Skupštine, svaki zločin i zločinac trebaju biti dovedeni pred lice pravde i osuđeni. Pa ipak, u Srebrenici je počinjen na-

jmonstruozniji zločin u posljednjem ratu u Bosni i Hercegovini. Pobijeni su svi muškarci od šesnaest (a i mlađi) pa do šezdeset pet godina i uopšte nije potreno licitirati o broju žrtava, ovdje je bitan karakter zločina. A cilj krvavog pira u ovoj istočnobosanskoj varošici bio je trajno uništenje muške radno sposobne populacije i progon cjelokupnog preostalog stanovništva. Zbog toga je Tribunal u Hagu ovaj zločin okarakterisao kao zločin genocida!

Osuđivanje zločina i zločinaca nikako nije obilježavanje čitavih naroda i njihovo proglašavanje zločinačkim, takve pomisli su van svake pameti. Ali, čemu onda sveprisutni revizionizam kod svih bosanskohercegovačkih naroda? Zašto se veličaju fašistički i ultranacionalistički pokreti i ličnosti iz naše prošlosti. Zbog čega po binama arlauču razni tompsoni i baje male knindže? Odgovor je jednostavan, nakon pada socijalističke Jugoslavije, nismo izgradili istinski demokratska društva već je jednu ideologiju, komunističku, zamijenila druga, nacionalistička. A nacionalizam se isključivo hrani strahom i mržnjom. Otuda stalno, svakodnevno medijsko bombardovanje sa raznih komemoracija i parastosa, obilježavanja proboja i bitaka, otuda i zloupotreba vjere, gdje su vjeroučitelji postali politički komesari. Otuda i revizionizam, mijenjanje, tj. prilagođavanje istorije vlastitim potrebama.

Izborna je godina, kampanja se već odavno zahuktala iako zvanično nije ni počela. Zato, nažalost, treba očekivati još veći medijski pritisak i veću netoleranciju. Pa ipak, glavno je ne pasti pred ekstremizmom. Naravno da rane svoga roda najviše bole, ali moraju se poštovati sve nevine žrtve svih naših naroda. Treba braniti istinu i zalagati se za pravdu i istovremeno držati ispruženu ruku. Pomirenje, tolerancija i suživot teme su i svih mojih kolumni u Nezavisnim novinama. Možda je to Don Kihotovska borba sa vjetrenjačama, ali to je jedini put da Bosna i Hercegovina istinski uđe u Evropu. Doduše, tamo su nam stotine hiljada mladih već otjerali nacionalisti.

Miloš Milinović

**NE ŽIVITE U SVOM
RODNOM GRADU?**

Ne želite provesti svoj godišnji odmor u redovima, trčati od ureda do ureda, Ne znate gdje, šta, kako?

Sačuvajte vrijeme i živce, uživajte u teško zaradenom odmoru sa porodicom, a Rent Asistentu prepuštite ostalo.

Rent Asistent obavlja za Vas :

- zakazivanje specijalističkih pregleda
- prevoz
- organizaciju smještaja
- obavljanje administrativnih obaveza u institucijama
- plaćanje računa i drugih obaveza
- održavanje nekretnina (čišćenje, zanatski radovi i popravke)
- održavanje grobnih mjesta

Trebate još neku uslugu?
Kontaktirajte nas, jer ćemo mi sve organizovati.

Rent Asistent d.o.o; Banja Luka (BiH), Aleja Svetog Save 15,
Tel/Fax: 00 387 51 211 993; 00 387 66 793 643, E: info@rentasistent.com

Vršimo usluge čišćenja i održavanja grobova i mezara u Banjaluci. Svi zainteresovani nam se mogu obratiti putem maila vasblasistent@gmail.com ili na telefon 00387 65 696 767

Prodaje se kuća na moru na otoku Šolta, zainteresirani mogu vidjeti detalje na ovim adresama: anastazija nekretnine@gmail.com ili www.anastazia-nekretnine.hr adresa V.B. Put Grohota 33, 21430 Rogač, otok Šolta, Hrvatska.

Č V A K

Tekst: Muharem Omerović
Foto: Goran Mulahusić

U dibidus zatucanom selu stasalo momče za ženidbu. U četvrtom selu, podalje od pomenutog, živjelo svoj život i djevojče o čijoj se mudrosti pričalo nadaleko, naširoko, naveliko.

„Sine, Meho, porani danas u krevet. Akobogda pritegnućemo sutra

opanke pa put pod noge lagane.“

„A đe je to vašar, babo? Đe me to vodiš na vašer?“

„Šta si navro nisi žensko! Čekaj jutro pa ćeš doznati sve.“

I bi onako kako babo odluči. Jutro samo što se pomoli iza brda us-tade babo pa razbudi i sina Mehu. Srknuše po dva fildžana kahve a onda krenuše pravac put četvrtog sela. Sela manje poznatog po najvišoj džamiji u okolini a više po djevojci bistré izvorske pameti. Na samom ulazu u selo raspita se babo kod jednog domaćina o kući djevojke pametnice, mudrijašice.

A

„Ona ti se, ahbabu moj, zove Đulesma. Živi sa svoja dva roditelja a ima i jednog jeditog brata.

Tako im reče čovječuljak iz druge kuće na ulazu u selo.

Kad idući prašnjavim putem nađoše opisanu kuću čardakliju i uđoše u njenu travnatu avliju babo Hušid pokuca zvekirom.

„Eheeej! Domaćine!“

Viknu babo Hušid pa opet muški snažno priupita.

„Ima li koga u kući?...“

„Ima, ima!“ – ču se glas odozgo, glas umilan ko zvuci harfe izdaleka

– „Namah ću ja, evo silazim!“

Kao po dogovoru zgledaše se babo Hušid i sin Meho. Hitrim pogledom mlađahni Meho pređe po friško okrečenim zidovima kuće, jer pogledom pretraži prostor avlije i pogled mu se zaustavi na panju čija je ravna površina ličila na sofru. A bogme i na stolicu.

„Babo“ – reče Meho – „ja ću malo sjesti.“

„Sjesti! Nemoj, sine, duše ti! Šta će djevojka reći kad te vidi. Došao momak u prošnju a ovamo sjedi ko tetka.“

Niz basamake doleprša djevojče koje svoju ljepotu nije nosilo na sebi nego u sebi.

„Halalite što ste čekali“ – reče pravdajući se zbog dangube u vremenu.

„A domaćin? Će ti je, šćeri, domaćin?“

„Babo je otiš'o uzajmiti ono što mu se neće vratiti.“

Ni babi Hušidu ni sinu Mehi odgovor ne bi jasan.

„A ti... ti si bezbeli Đulesma?...“

„Tako mi babo i majka dadoše ima.“

„A majka? Će ti je majka?“

„Majka je otišla na zakletvu.“

Babo Hušid odmah pomisli na vojsku i dan kada je u vojsci polagao zakletvu.

„A brat? Će ti je brat?“

Djevojka zažmiri pa se malo zamisli. Ali samo malo.

„Brat je otiš'o da žanje neposijano.“

Tek sada ni babi, ni sinu mu, ništa ne bi jasno pa se pogledaše a onda jedan za drugim pođoše iz avlije prema kapiji.

„Doćemo mi kasnije kada i babo bude kod kuće“ – reče Hušid.

A čim izađoše na sokak Meho jedva dočeka da progovori.

„Allaha mi, babo, ova cura prava je čvaka! Govori tako da ni sama ne zna šta priča. Mlati jezičinom ko pratljača na potoku. Ja je neću, babo, i meni je nemoj iskati. Vidiš da je cura posve luda!“

Babo Hušid zažmiri na oba oka mudrujući, pa će.

„Ohani malo, pričekaj! One riječi, nama nerazumne, nešto govore. Ova cura ili je stvarno čvaka, kako ti kažeš, ili je doista pametnica kako se to za nju priča.“

„Meni je nemoj, babo! Ja nju neću! Ja nju ništa ne razumijem.“

„Kad ugasiš svjetlo u sobi, sine, nema puno priče. A sve ćeš razumjeti.“

Babo sina Mehu povuče za ruku.

„Hajmo, sine, jope u avliju. Nešto da priupitam djevojče.“

I ponovo uđoše a babo Hušid obrati se Đulesmi.

„A de ti meni reci, šćeri, Će ti ono reče da ti je o'šo babo?“

„Rekla sam da je o'šo uzajmiti ono što mu se nikada neće vratiti. O'šo je na dženazu komšiji Sulejmanu.“

„Aha! A mati? Će reče da je ona o'šla?“

„Mati je o'šla na zakletvu koni Zekiri. I ko da je gledam kona će prvo ponuditi kahvu a mati će se kleti da ne može kahvu jer je upravo sa babom ispila čitav ibrik. Pa će se onda kleti kako ne može ni limunadu a popiće dvije čaše, pa kako ne može kadaif, pa kako na sve to ne može i krišku lubenice a sve će to pojesti i na kraju uz bismille podignuti.“

„Jah! A de nam još reci Će ti je o'šo brat?“

„Rekla sam brat je o'šo da žanje neposijano. Ovo je mubarek mjesec plodova – jagoda i pečurki. A kada nabere jednog i drugog sve će to iznijeti i lijepo prodati na pijaci.“

Babi Hušidu sada sve bi jasno ko dan.

„Dobro, šćeri. Živa ti bila svome babi i svojoj majci.

Idemo mi na sokak a babu ćemo čekati pa kad dođe.“

A kada iziđoše iz avlije otac će sinu.

„Bome si ti, sine, čvaka van taka! A što se tiče pameti ove cure nije joj ravan ni stambolski kadija.“

Pripremio: Vlado Bojer

Pitaju Crnogorca voli li više Boga ili Tita.
Pa, oba jednako! Bog mi je dao da odmaram u nedjelju, a Tito subotu. Još da mi je naći takvih pet, platit' se ne bi moglo!

Šef mi je za neki posao koji sam dobro uradila napisao: "Povaliću te pred kolegama."
Ne znam je l' progutao slovo h ili je vrijeme da dam otkaz.

'Kad čujete ženu da viče:
-„...ooo bože koliki je!!“
to se u 99,9% slučajeva odnosi na pauka.

Je, kaj ti je život, jedna pogrešna riječ pred oltarom i "oženjen si", jedna pogrešna objava na fejsu i "razveden si"

Razgovaraju dvije udate žene:
-Znas, Ema, muž mi je nedavno bio u Amsterdamu i donio cincilu!
-Nemaš se razloga brinuti, draga Vera, danas se to pencilinom izliječi za par dana!

Razgovaraju muž i žena:
-Je li ženo, čime ti pereš moj donji veš?
-Pa praškom za pranje.
-Da li stavljaš jos nešto?
-Da, omekšivac za rublje, zašto pitaš?
-Pa vidim ja ovaj moj, iz dana u dan sve mi je mekši i mekši....

Pita mladić djevojku:
-Hoćeš li doći do mene da slušamo glazbu?
-Obećaješ li da će mo samo slušati glazbu?
-Pa naravno.
-A ako mi se ne dopadne?
-Onda se možeš odjenuti i otići kući.

Student na Akademiji likovnih umjetnosti upita zgodnu koleginicu:
-Gospodjice, biste li mi pozirali za akt?
-Ali, ja nisam model.

-Nije važno ni ja nisam slikar.

Koji je Crnogorski rekord na stotinu metara?
65 metara!

Direktor ulazi u službeni automobil, a za volanom sjedi vozač koji mu kaže:
-Gospodine, od danas sam ja Vaš novi vozač!
-A kako se zovete? -upita direktor.
-Miro.
-Znate, ja svoje zaposlenike nikada ne oslovljavam tako intimno. Kako vam je prezime?
-Dragi.
-Vozi, Miro!- uzvikne direktor.

Nakon ispovijedi djevojka upita svećenika:
-A što ću za pokoru?
Svećenik će na to:
-A, morat ćeš opet na koljena!

Kako se zovu vrhovna božanstva u hercegovačkoj mitologiji:
Mercedes i Volkswagen!

Nekad i danas.
Slika prva:
Vozi se drug Tito u vlaku.
Odjednom vlak stane, drug Tito izadje i pita zašto je vlak stao? Vlakovodja će:
-Druže Tito nema više pruge. Tito naredi:
-Brzo zovite omladince neka sagrađe prugu!
Slika druga:
Vozi se gđin.Plenković u vlaku, i odjednom vlak stane.
Gđin.Plenković izadje van i pita zašto je vlak stao?
Gospodine premijeru, nema više pruge, reče vlakovodja!
Gđin.Plenković naredi
-Ljuljajte vlak, neka izgleda kao da se vozimo!

Djed savjetuje unuka:

- Nemoj ženiti udovicu, sahranila je muža, a sahranit će i tebe. Nemoj ženiti raspuštenicu, nije odgovarala njemu, neće ni tebi. I nemoj ženiti djevojku, da vrijedi već bi se udala.
- Pa dobro, deda, koju onda da oženim?
- Oženi udatu, ako odgovara njemu-odgovarat će i tebi.

Bracanin upadne u birtiju i drekne:

- Kad JA pijem SVI piju!
- I svi navale na šank. Baci Bracanin barmenu pola dolara pa kaže:
- Kad JA plaćam SVI plaćaju.

Ne morate uopće imati lovačkog iskustva da bi ste stekli trofejne rogove. Dovoljno je da imate lijepu i zgodnu ženu!

Razgovaraju dva oženjena muškarca:

- Čujem da si se oženio?
- Da, oženio sam se.
- A zašto?
- Pa nije mi se sviđala hrana u menzama.
- I? Sada?
- Sada mi se sviđa!

Razgovaraju dva policajca:

- Pala mi je kutija na glavu!
- A što je bilo u njoj?
- Ništa.
- A u kutiji?

Što je to ironija?

Kad na pola mjeseca shvatiš da ti dijete ima više love u kasici-prasici, nego ti u kući.

Mujo dobio novi posao kao električar u bolnici i nakon par dana pošalju ga na intenzivnu njegu zbog nekog kvara. Pregledava Mujo instalacije, češka se po glavi i napokon skonta šta je u pitanju, pa otvori vrata od šok sobe gdje su pacijenti priključeni na aparate za disanje:

- 'Ajmo sad, svi duboko udahn'te, moram promijen't osigurače!

Došli Mujo i Haso u Frankfurt i zaustave se na benzinskoj pumpi, radnik pita:

- "Super?"
- Mujo odgovara:

- "Jok, vodu, do vrha!"

Fritz se čudi, ne vjeruje i toči vodu u rezervoar stadjina, i kad završi, izađe Mujo, ubaci u rezervoar tabletu, stavi poklopac i odveze se. Drugi dan tako, treći također, i onda Fritz o tome obavijesti svog direktora Dietricha. Dođe Mujo opet slijedećeg dana, isti postupak, ali direktor dođe i kaže:

- "Hoćete li mi, gospodine, prodati te vaše tablete za 1 milijun eura?"
- "Neću, hoću najmanje 2 milijuna", odgovara Mujo.
- Direktor kaže da je OK, donese lovu i uzme tablete. Muji napune vodu, on ode, a Haso ga pita:
- "Bolan Mujo, a na što ćemo se od sada voziti kad si prodao one tablete?"
- "Pa na plin, kao i dosada, a na šta bi?"

Uđe Mujo u kafanu, naruči pivo i pogleda u džep i tako 5-6 puta. Konobar mu priđe i upita iz radoznalosti, zašto poslije svakog piva gleda u džep.

A Mujo će:

- Tu mi je slika od moje žene Fate, pa kad postane lijepa znači vrijeme mi je da idem kući.

Razgovaraju dva carinika, o tome šta da kupe koligi za rođendan.

- Da mu kupimo kameru?
- Malo je!
- Da mu kupimo TV?
- Malo je!
- Da mu kupimo auto?
- I to je malo!
- A da ga pustimo samog cijeli dan da radi?
- E, to je već previše!

Rešili Crnogorci da promijene radno vrijeme.

- Odsad ćemo da radimo samo u srijedu! - reče vođa radnika. Ima li neko pitanje?
- Ima. Hoće li svaka biti radna?

Mujo i Fata spavaju kad odjednom zazvoni telefon u gluho doba noći. Mujo se okrene i promumlja:

- Ako je za mene, rec' da nisam kod kuće.

Fata diže slušalicu, poslušala i odgovara:

- Jest, kod kuće je...

Mujo skače iz kreveta, sav iznerviran:

- Pa jesi l' normalna, bona, š'a sam t' sad rek'o?!

Fata spusti slušalicu i mirno odgovori:

- Smir' se, bolan, to je za mene!

BiH-Švedska

redovna autobuska linija
utorkom i petkom

09:00 SARAJEVO

10:30 ZENICA

12:10 DOBOJ

11:00 TUZLA

12:30 SANSKI MOST

13:00 PRIJEDOR

14:00 BANJA LUKA

15:15 B. GRADIŠKA (BIH)

15:40 KOBENHAVN (DK)

17:00 MALMÖ (S)

18:00 HELSINBORG

20:30 VARNAMO

21:00 GÖTEBORG (S)

21:00 JONKOPING

22:15 MJOLBY (S)

22:45 LINKOPING

23:30 NORKOPING (S)

01:30 STOCKHOLM (S)

09:00 STOCKHOLM

11:00 NORKOPING

11:50 LINKOPING

11:30 UDDEVALLA (S)

12:00 SVANESUND

12:20 MJOLBY

13:25 JONKOPING

14:00 VARNANO

16:00 HELSINGBORG

16:25 LANDSKRONA

17:30 MALMÖ

13:30 GÖTEBORG (S)

17:25 B. GRADIŠKA (BIH)

18:15 BANJA LUKA

19:10 PRIJEDOR

19:40 SANSKI MOST

20:10 DOBOJ

21:45 TUZLA

22:30 ZENICA

24:00 SARAJEVO

travel agency

BISS-TOURS

Agencija Sarajevo

Morića han, Sarači 77

tel./fax: 033 236-620; 271-281

Agencija Zenica

Metalurg Business City

tel./fax: 032 245-451; 245-757

Mobitel BiH: +387 (0)61 780 250

Göteborg: +46 737086340

Stockholm: +46 703997516

Malmö: +46 736307882

Oslo: +47 951 481 56

Travel agency
BISS-TOURS

www.biss-tours.ba

ÖREBRO

24. SUSRET BANJALUČANA

13.10.2016

FOLKETS PARK

Brunnparken - Adolf Mörnes plan 6

17.00 - 01.00

KULTURNI PROGRAM FEŠTA

ULAZ 100 SEK

Lokal će biti otvoren od 14.00

PLIVITRADE

Zabavlja vas
NADIR GARČEVIĆ

RFBLIS

RIKSFÖRBUNDET BANJALUKA I SVERIGE

Plivit renodlar

Plivit förblir Plivit.

Recepten är de ursprungliga men med ett snyggare yttre.

Plivit Trade renodlar sin grafiska profil och tar ett steg framåt för att tydliggöra rollen som ledande producent och leverantör av livsmedel från Balkan.

Den nya logotypen som mognat fram under våren speglar det bördiga Balkan: en sinnebild för sol och åkrar.

PLIVIT
FAM
GOLALIĆ

www.plivit-trade.com